

ԱԱԿարա-ԲԵԿՈՒՆ վեճը հանդարտեցման միտում չումի: Եթեկ՝ հունիսի 9-ին Մեջլիսի ղազամավորների մի խումբ Բունդեսթագի՝ Դայոց ցեղասպանության բանաձեկին կողմ վեեարկած 11 թուր ղազամավորի դեմ հայց է հարուցել՝ «Թրությունն ու քուրական ղետությունը Վիրավորելու» հիմնավորմանը: Գերմանական լրատվամիջոցները, «Հուրիեթին» հեղում անելով նույն են, որ դեռևս դարձ չէ՝ դասախազությունը ընթացի կա՞զ, թե՞ ոչ: Թուրքիայի ղետությանը հասցված Վիրավորանքը ղատժելի արարի է, մեղավորությունը աղացուցվելու դեմքում կատարողին ազատարկում է սղանում: Առ. Հ.

ՀԱՍՏԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹԱԿԱՆ ԾՐՎԹԱԹԵՐԹ

Orthotropy

Պատմական դասախանա- վություն

Իրոք, Գերմանիայի Բունդէսբազի հոլովիսի 2-ի որոշումը աննախադեմ էր բազմաթիվ առումներով՝ Եվրոպական, Եվրոպական, Եվրական ու աշխարհական: Դա կոնկրետ հետևանքներ ենթադրող որոշում էր, անհամեմատ տարրողութակ եւ հետազնա՝ բան Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապահման գործընթացում ցարդ արձանագրված մեր հաջողությունները: Այդ որոշման նշանակությունը հետայրու կարող է գերազանցվել միայն Թուրքիայի Հանրապետության Սեղլիի համապատասխան որոշմամբ... Հետեւարար այսուհետեւ, 2016 թ. հոլովիսի 2-ից հետո, կարիք չկա Տեղասպանությունը դեռևս չճանաչած Երկրներին, զիսավորությամբ Մ. Խահանգների եւ Մէծ Քրիստոնիայի, դիվանագիտական կամ լորրիսական միջոցներով հանդելու կամ հորդորելու: Եթե ճանաչեն, ինչպես ամերիկացիներն իրենք են ասում՝ good for them (լավ է իրենց համար): Ավելի լավ կիսինի, եթե Վերոնցյալ Երկրներն ու մյուսները աշխատեն սիմբոլ զիսավոր հանցագործին տեղի տալու, ի Վերջո ընդունելու իր մերքը եւ նստելու հատուցման սեղանին:

Անուշը, ինչպես եւ ապասվում էր, Երդողանի խանությունը, թվում է՝ Ներկա դահին թուրքակարեւէ իշխանություն, դեռևս շատ հեռու է նման կատարելու մժից: Ընդհակառակն, Արդուլ Դամ հետորդները իհմա դավաճաններ են փնտրում ասեղ, նոյնիսկ Ձեմ Օգդեմիրի DNA-ն են, այսինքն թրությունն են ուզում ստուգել, ակամա փաստելու կին, որ ծենարիս թուրք հեռու է ծմբարությունից: Տական իսկական շղոքիրենիա:

Մինչ այդ... Վերադաշնամբ Բունդեսքաղի որոշմանը, որի նշանակությունը, ինչպես ասացի, առ է սարդունակ: Եվ այս իմաստով լետ է արդարութեն զնահատել գերմանացի միակ լատզամակուրիմ՝ Բերինա Շութլանին, որը դեմ վվեարկեց ցեղասպանության բանաձեւին: Ոչ այնքան նրա համար, որ նա իր բացառությամբ հաստատեց օրինաչափությունը, որքան՝ վվեարկությունից անմիջապես հետո ԻՏԱՌ-ՍԱՍՍ-ի թղթակցին լատասխանելիս անկենծություն դրսեւթեց՝ «Հայաստանը կարող է Գերմանիայից փոխառուցում դահանջել»: Եվ իսկապես, եթե մեղսակիցներ եւ ընդունում ես մեղսակցությունը, աղա լետ է կամ փոխհատուցես, կամ էլ սանաս տուժող կողմին ներդամանությունը: Բայց ներդամանությունը միջողետական եւ ազգային մակարդակներում թույլատեւիչ չէ, նույնիսկ հանրավելով: Անհրաժեշտ է փոխհատութել: Թե ո՞ր չափով եւ ի՞նչպես՝ որոշումը լետ է կայացնեն համադաշասխան ղետական մարմիններ՝ իրավաբանների, ֆինանսիսների, տաճարաբանների մասնագիտական ուղղորդմամբ: Անուու դա երկարաւու ու տենածան աշխատամբ է դահանջում այնքան առ էն վավերագրություններն ու փաստաթթերը Ուժայի (Եղեսիա) կոռուրածներից մինչեւ Դոյչեր Բանկում ի դահ դրված միլիոնավոր գումարների գոյություն ու Ֆեղաստանության ծրագրավորման ու գործադրման մեթոդոլոգիաների ուսուցումը վկայողը: Անձնական ու մասնակի նախաձեռնություններն այս դարագյում անթույլատելի են: Պատրաստվենք դեսականութեն աշխատելու:

**ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԿՈՂՄԻՑ Պատմական Պատասխանա-
Վության սանձնումը չի կարող միայն բարոյական
մակարդակի վրա մնալ:**

ԱՆԱՅԻՆ ՅՈԿԱՆԵՓՅԱՆ

Ptñjhu

ԱՐԵՎԻ ԱԱԱԱՎԱԳԻ. ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ՝ ՌԱզմի ԾԵՎԻՌԵՎ

ցից հետո կայացավ Ալիելի եւ ԳԴՅ կանցլերի համատեղ ասուլիսը, որին մասնակից լրագրողներ ստիլված էին սղասել: Հայտնի եր զրոյցը ծավալելու եր Գերմանիա-Արքեթան միջդետական հարաբերությունների, ԼՂ հիմնախնդիր Վերաբերյալ: Միգուց Ղարաբաղյան հարցն է նրանց առիթ տալիս մեզ Երկար սղասեցնել, դիմանք կիսաձայն ասացի՝ խոսս ավելի շատ ուղղելով կողին նստած «Թագեստիգելի»՝ ին հանդեմ բարեհամբույր թղթակցին: ճաշի ժամ է, ասաց նա, միգուց ուսում են, ասաց ոչ այնքան հանգիս ու հավելեց՝ դե եկե՛, որ կարողանանք մեր նյութը գտել:

Դաշնամուր եւ Շեփոր

Եկան: Կանցլերը՝ անփոփոխ հանդարս, դաստելային կանաչակալցագույն միջակով, մեր հարեւան Երկրի նախագահը՝ սեւ կոստյումի մեջ խստությունն ու լրջությունն ընդգծելով, բերանում եղած արագ կուլ տալով: Օրաթեր լիներ, սղագրած ելույթները կփոխանցեի, տարաթերում գերմանական խնայողությամբ, Երածտական Երկրի ավանդությամբ, այսպէս ձեւակերպեմ՝ Մերկելի գերմաներենը դաշնամուր էր նվազում՝ հավասարամես սեւ եւ սպիտակ ստերներից՝ համարեն տեսության խնդիրների, հանրային կյանքն արտացոլող թենաներից՝ մարդու իրավունքներ, մամուկի Եւ կրոնական ազատություն, բննակելել էին տարածաշահանային հարցեր՝ ընդգրկելով Իրանի թենան: Բայց առանցքային թենան եղել էր ԼՂ հիմնահարցը, որ ԵԱՀԿ նախագահող Երկրի կանցլերի ժեւսադրմանք, ողիք բացարարես բանակցային լուծում գտնի: Կանցլեր Մերկելն ակնհայս դժգոհ, զարմացած ենիւ ուներ, Երբ Ալիելը բարձրախոսին մոտենալուն դես սկսեց նույն բառամթերը գործածել՝ հայկական ագրեսիա, 20 տոկոս բռնազարքված տարածներ, իսկ աղրիյան դաշտազմն էլ հայկական ուժերի սադրանքն է՝ խաղաղ բանակցությունները տաղալելու մտադրությամբ դայմանավորված: Իրեն խնդրեցին իրադադար, բանի որ խաղաղության կողմնակից են, ասաց: ԳԴՅ կանցլերը կարծիք հայտեց, թե Ուսասանը կարող է կարեւոր ուր խաղալ ԼՂ հակամարտության կարգավորման հարցում: Մենք օգտագործում ենք մեր կամերը, որ սատաենք Ուսասանի կառավարությանը, այնուև ինչդես Մինսկի խնդիր համանախազահներ ամերիկյան, ֆրանսիական կառավարություններին՝ Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում ժեւսեց ԳԴՅ լամազեր:

A black and white photograph showing a group of approximately 15-20 people, mostly young adults, sitting in rows. They are all holding up rectangular certificates or diplomas towards the camera. The setting appears to be an indoor event, possibly a graduation ceremony.

**Հայոց ցեղասպանության բանաձեր՝ ծառ, որ գերմանացիներն ու թուրքերն...
to**

Գրականու-
թեան
Ճամբի
ուղեւորը

**«Ղարաբաղյան
պատերազմի
վերսկսումը մեծ
ռիսկ է Մոսկվա-
յի համար»**

10

11

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գերմանիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը, անոււծ, առանձնահատով էր: Ի տարերություն ցեղասպանությունը ճանաչած Շուշը Յասնյակ Երկրների, Գերմանիան առաջին համաշխարհային դատերազմի ժամանակ Օսմանյան Թուրքիայի դաշնակիցն էր եւ անմիջական ճամանակիցն ու մեղսակիցը հայերի տեղահանության եւ զանգվածային բնաջնջման: Այս առումով հանցանի մեղսակից Գերմանիայի ընդունած բանաձեռ Թուրքիային ավելի խոցելի վիճակում դրեց, բան եթե ցեղասպանությունը ճանաչեր ԱՍՍ-ն, որտեղ հայկական լորրիինզի դայլարն այս հարցում դեմ է առնում ոչինչ չհանդուժող ամերիկյան դեսական շահերի դաշտին: Այդուհանդեռ, որքանո՞վ էին Գերմանիայի ընդունած բանաձեռ եւ մերի հրձվանին ու ընորհակալությունների արձագանքը համարժել միջնան: Եթե շատ մեղմ, աղա դրան անհամարժել են նաեւ՝ իմբնաստրացուցիչ:

Իհարկե, մենի՞ որդես ազգ եւ որդես
լետություն, դաւավոր ենի ընորհակա-
լինել մեր ցավը կիսող յուրաքանչյուր դե-
տության եւ ժողովրդի՝ Հայաստանի ար-
ասափին գործերի նախարարության հայտա-
րարությամբ, բաղադրական եւ մետական
գործիչների, դասմարանների եւ բաղա-
դաբեսների գնահատականներով եւ այլն
Սակայն ոչ ընորհակալությունների եւ ե-
րախտագիտության ցույցերով այն դեմ-
ում, երբ դրանց կարիքը ընդհակառակը
չկա: Յիշողության փոնք թարմացում:

Առաջին անգամ, երբ Ֆրանսիայի խորհրդարանը ընդունեց ցեղասպանության մերժումը՝ քրեականացնող բանաձեւը մենք, զոյլ չտևածի դես բրիկացան՛ք:
Merci la France լոգունգներով խումբ խումբ գնացինք դեմքի Հայաստանուն Ֆրանսիական դեսպանառուն: Հայաքաղաքությունը մեծ է, երբ բանաձեւը հակասահմանադրական ծանաչվեց Ֆրանսիայի Սահմանադրական դատարանի կողմից: Սակայն անհարկի երախտագիտության ցուց անելը կարծես թե մտական մեր միշտնաքաներ վարի մեջ:

Յինա էլ ճանք լոգունզներով զնուա
են Գերմանիայի դեսպանատան մոտ,
ամբոխային գրառումներով եւ մեկնա-
բանություններով լեցուն ֆեյսբուքում
Գերմանիայի դասվիճ ձններ գրում են
այլն: Դրա հիմնական դաշտառներն
են՝ ոմանց մոտ ազգային արժանա-
դատվության բացակայությունը
մյուսների մոտ՝ գիտելիքների եւ տեղե-

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՔԱՆԱՃԵՒՐ, ԿԱՄ ԸՆԹԻԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ԽԱՆՉԱՆԻ ՄԵՂԱԿԵԳԻՆ

**Եթե մուրիխան երթեւէ սիսպած լինի բնդունել
Հայոց գեղասպանությունը՝ դարձյալ երախտազիտության
ցույցի՞ր ենք անելու**

կացվածության բացակայությունը, երրորդների մոտ է՝ ամեն ինչ առանց հասկանալու կրկնօրինակելու հոտական բնագործության մեջ:

Առաջընդ է, հաւաքազ իր մուտք հանձնած։ Առաջին վերնագիրն է, որտեղ նօված է ոչ թե հայերի ցեղասպանության ճանաչում կամ դատապարտում, ինչողևս օրինակ Ֆրանսիայի, Շուլսաւսամի կամ այլ երկրների բանաձեւերում, այլ «հայերի եւ մյուս ժրիստոնյաների ցեղասպանության հիշատակին» (ընդգծումները ներ են Են-Ա. Մ.): Այսինքն, հստակ չի նօվում զուտ հայերի ցեղասպանության մասին եւ անուղղակի է նօվում ցեղասպանություն տերմինը՝ խոսելով միայն հիշատակի մասին։ *Տե՛սի մյուս տեղեւրում նոյսմեխս ցեղասպանության տերմինը* հիշատակվում է անուղղակի։ «Նրանց ճակատագիրը զանգվածային բնաջնջումների, եթիկ գտումների, վա-

րումների եւ, այս, ցեղասպանությունների (Volkermord) օրինակ է», «2015-ի ապրիլի 24-ին հիշատակման 100-ամյակի կառակցությամբ բոլոր բանախոսները դատապարտեցին Հայոց ցեղասպանությունը», «2015-ի ապրիլի 24-ի նախօրեին Գերմանիայի նախագահը դատապարտեց Հայոց ցեղասպանությունը»: Երբ հարկ է կոնկրետություն, նույնականացնելու համար առաջարկ է առաջնահարցությունը:

Են «1915-1916 թթ-երի հրադարձություններ», «զանգվածային տեղահանություն բնաջնջում», «Քրմիկ զտումներ» ալի ընորուցումներ:

Եթե համենատեմ, օրինակ, Ֆրանսիայի ընդունած որոշման հետ, աղայ այնտեղ արդեն վերնագրում հստակ նշվում է Օմանյան կայսրությունում 1915-1917 թվականներին գեղասահության դատապարտման մասին: Նույնին է նաև Ռուսաստանի ընդունած որոշման վերնագիրը՝ «1915-1917 թթ-Երին հայ ժողովրդի գեղասահության դատապարտման մասին»: Ավելի ուշ Ռուսաստանի որոշման տեսքում մի տեղում նշվում է, որ «հայերը ոչնչացվել են Երևանի Քայաստանում», մեկ այլ սկզբունքում՝ որ «եղբայրական հայ ժողովրդը ոչնչացում տեղի է ունեցել նրա դատմական հայրենիքում»: (Կարելի է ենթադրել, որ ինչ ներքողներ կիյուտեին հայրենիքում առաջարկված է եղանակակիցները, եթե նման բառերը լուրջ են նշել նրանց կերպորոշ եվրոպական որեւէ երկրի բանաձեռում):

կամ էլ այս որոշումը կընդունվեր 2015-ի ապրիլին՝ ցեղասպանության 100 ամյա տարելիցի ժամանակ: Եթե Գերմանիան ցանկանար ոչ թե աղտակել Թուրքիային, այլ «քաղու տակ գցեր», աղա բանաձեւը տա ավելի կոնկրետ եւ հստակ կլիներ: Բնական է, որ մեծ եւ ոչ միայն մեծ դետուրյունները դեկավարվում են իրենց դետական շահերով, ինչդեռ սկյալ դեմքում Գերմանիան: Եթե այս երկիրը հսկապես անկենծորեն ցանկանար ընդունել իր մեծուակցությունը հայերի ցեղասպանությանը, նախ դա դեմք է աներ առաջինը, առնվազն 50 տարի առաջ՝ հրեաների ցեղասպանությանը ընդունելու ժամանակ եւ նոյն ձեւով: Այս ոչ թե 101 տարի հետո, նման բանաձեւով, անգամ այդ բանաձեւում նշելով, թե «մենք գիտակցում ենք Հոլովոսի առանձնահատկությունը, որի համար Գերմանիան իր մելքն ու դատասխանագությունն է կրում», իսկ հայերի տարագյունը ընդունելով միայն «դատանական դատասխանատվությունը»:

Հիմա հարց **данкемոլներին**. Եթե հանցագործության մեջսակիցն ըստ դունում է իր մեղքը, այն էլ ծարահա- սյալ կամ ինչ-ինչ հաշվարկներից դրդված, դրա համար նրան ընորհա- կալություն են ասո՞ւմ: Եր խոսում են ազգային արժանադապնության մա- սին, լավ կիմեր տեղակ լինեին, եր 50- ականներին Գերմանիայի կանցլերը ծո- կաչոր ներռողություն խնդրեց հրեաներից հոլորժության մասին, հրեաներից ոչ ոք երախտագիտության ցույցեր չարեց եւ ոչ էլ ձանկ ասաց: Մինչ այժմ էլ նրան գՏ- նում են, որ Գերմանիան դեռ ամբողջու- թյամբ չի բավել իր մեղքը ֆաշիսմերի հանցաների դիմաց: Ինկ մԵ՞ն: Եթե հանկարծ կամ երբեւէ, գլխավոր հանցագործ՝ Թուրքիան, սիհմված լինի ընդունել Դայոց ցեղասպանու- թյունը՝ այս կամ այն ձեւով կամ չա- փով, իհմա էլ թեսկկուրեր (թուրքերն ընորհակալություն) զոռալով, նոյն հորթային հրճվանենով նրան ուղղված երախտագիտության ցույցեր են ա- նելու ...

Ծառայողական մեթենաները կրծատվեցին,
իսկ փոխնախարարներն ու խորհրդականները

Կառավարությունը շարունակում է կր-
ձատել ծառայողական ավտոմետենամերը:
Երեկով նիստում հերթական որոշումներն
ընդունվեցին, ըստ որոնց, կառավարու-
թյան աժամատակազմը 15-ով կրամականացների է
իր ծառայողական ավտոմետենամերի խ-
նակը, առողջապահության նախարարու-
թյունը՝ 26-ով, իսկ Ազգային ժողովը՝ 24-
ով: Դրանք բոլորը օտարվելու են, այսինքն՝
վաճառվելու են: Վարչապետ Հովհաննես Ար-
քականը հանձնարարեց նախարար-
ներին ու գերատեսչությունների ղեկավար-
ներին 10 օրվա ընթացքում ավարտել ծա-
ռայողական ավտոմետենամերի կրամ-
անը գործողութազո՞:

Հիշեցնեմ, որ մինչ այդ կառավարությունը հայտարարել էր կրծասվող 797 ծառայողական մեթենաների մասին, որից 103-ը՝ ուղղակի դետական բյուջեից ֆինանսավորվող: Դրանք 2017-ի դետական որութեան սպառք էին ֆինանսավորվելու:

համար ծախսվող տարեկան միջինաց-
ված գումարը մոտ 1,5 մլն դրամ է: Զանի
դեռ կառավարությունից չեն հրապարա-
կել կոնկրետ թիվ, թե որքան կխնայվի
ավտոմետենաների կրածման արդյուն-
ություն, իհմ ընդունելով Վերոնշյալ միջին
ցուցանիշը կատարեն մոտավոր հաշ-
վարկը: Ըստ այդ հաշվարկի, միայն ծա-
ռայողական ավտոմետենաների կրած-
ման ժամկետի եկող տարի հնարավորու-
թյուն կատեղիկ խնայել մոտ 1,3 մլրդ
դրամ: Եթե նկատի ունենամ, որ մեր տե-
սական բյուջեի եկամուտները անցյալ
տարի կազմել են մոտ 1 տրլն 147 մլրդ
դրամ, ապա 1,3 մլրդ դրամը այնքան էլե-
մեծ գումար չի: Սակայն այդ գումարը
բավարար է կոնկրետ սոցիալական կաճ-
այլ նորաշակային ծախսերի ուղղելու եւ
արդյունք ստանալու համար:

Միաժամանակ, ծառայողական մեթ-
նաների կրամանը զուգահեռ հարկ է
վերանայել նրանց հատկացվող օրական
12 լիսր բենջիկին չափը: Ինչպես բազ-
միցս եմք գրել, այդ թվում նույն 10 տարի ա-
ռաջ այս որոշումն ընդունելու ժամանակ,
մեկ օրու 12 լիսր բենջիկին հատկացվող

անթույլատելի է եւ անհասկանալի: Դա
է դեռական մեթենաները փոխադրել և
վելի խնայողական վառելիքի՝ զգաի:

Մյուս կողմից, Երեկ, վարչապետ հրամանով աշխատանքից ազատվեց գյուղանետեսության Երեւ փոխնախարարներ: Հնարավոր է համարվում նաև այլ նախարարություններից փոխնախարարների կրատում: Մեզանում ոչ կանոնակարգում չկա, թե որքան փոխնախարարներից է լինեն: Յուրաքանչյուր գերատեսչություն ինքն է որոշում թե որքան փոխնախարար է իրեն անհրաժեշտ: Համարյա ննան, թերեւս ավելի վատքար վիճակ էր ստեղծված նախարարների խորհրդականների առումունքում: Առաջ առաջ սկսեց գործել բաղծառայության համակարգը: Արաջացավ մի վիճակ, եթե յուրաքանչյուր նախարար մինչեւ 8 ժամը հրաման էր աշխատանքից ընդունվում: Քետագայում այդ թիվը սահմանափակվեց Երեկով: Ներկայումս սահմանափակում չկա նաև Երկիր նախարարության վեհանում: Վարչապետի եւ Աժ նախարարության վեհանում: Այս վեհանումը կազմակերպում է առաջարկ առաջարկություն կամ առաջարկություն առաջարկություն:

Նակարգում դեմք է կիրառել թե՛ խորհրդականների, թե՛ փոխնախարարների հաճար: Հասվի առնելով այս կամ այն գերատեսչության առանձնահատկությունները, կարող են լինել իրարից swarբերվող բանակի փոխնախարարներ այս կամ այն նախարարությունում, բայց դրանց թիվը կամայականորեն չդատի ավելանա ժամանակի ընթացքում:

Ըսղիանցաւես, ղետական համակարգում օդշիմալացման եւ արդյունավետության բարձրացման միջոցառումներից որուժ ժամանակ անց սկսվում է հակառակ գործընթացը՝ որին հաստիներ կրծավելեն, այդինք էլ սկսում են ավելանալ: Արդյունում, Հայաստանում ունենում են մեր երկիր բնակչության համեմատ խիստ մեծարիկ ղետական բյուրոկրատիա: Թույլ չտալու համար, որդեսզի մի բանի տարի հետո կրկին խոսեն ծախսերի կրծատման անհրաժեշտության մասին: հարկ է սահմանել հսակ մեխանիզմներ՝ ղետական կառուցմերի ծախսերի, մասնավորապես հաստիների ավելացման յուրաքանչյուր դեմքի համար՝ ընդհուպ կառավարության նիստի որոշմամբ դա անելը՝ համադրասախան հիմնավորումների փաստարկված լինելու դարագայում եւ այդ մասին թափանցիկ տեղեկավությամբ:

ԵՐՎԱՆԴ ԱՇԱՏՅԱՆ

Հայաստանում կանխակալ կարծիք կա, որ թուրքերն այդպես էլ անցյալում չկարողանալով վերջական լոծում տալ հայկական հարցին, այժմ ամեն հնարավորություն օգտագործում են իրենց նոյատակին համանելու համար:

Այս տարվա առիջյան բարոյա դաշտազմը հաստատեց այդ կարծիքը, որովհետեւ դաշտազմական գործողությունները հրահրել եր Ամերիկան եւ ազգայիշի իր մասնակցությունը եր բերել թուրք զինվորականությունը:

Հայաստանում որոշ վերլուծաբաններ, դատարաններ եւ ռազմական գործիչներ անցրահայացորդն հավատում են, որ միայն Ադրբեյջանի կործանումը կարող է երաշխի հանդիսանալ Հայաստանի աղափակ ու անվանգ գոյատեմանը:

Ազերիները երթի չեն թագրել իրենց նոյատակը: Երկի առաջնորդ իհամ Ալիևը շարունակ ղմողում է, որ հայերը բնակվում են դաշտական ազերի հողերի վրա եւ որ նրանի դեմք է այդ տարածքը զինվոր:

Ուսադրություն դարձել, խոսր Ղարաբաղի կամ նրա ուղղություն հայկական զրուց:

Հայոց նահատակների երկրորդ կոսորտածը

Ի՞ վերահսկողության տակ գտնվող տարածների մասին չէ, այլ բուն Հայաստանի: Մենք գիտեմ, որ նման դահանջը դատանական ֆար է եւ ճճմարտության նույն ամճամ չի կարող դարմանակել իր մեջ, սակայն ներ օրերի «նախակահարմարության» բաղականություն վարելու տարածված դայմաններում, ո՞վ է ու շարություն դարձնում դատանական փաստերին եւ ճճմարտության մասնական փաստերին եւ ճճմարտությանը:

Ազերիների դատողությամբ իրենց ցանկությունը կարող է իրականություն դառնալ: Եթե Օսմանյան Թուրքիան բնաջնջեց դատանական Հայաստանի բնակչությանը եւ ամսահիմ մնաց, եւ եթե իհամի հայր՝ Շեյխ Ալիեր կարողացավ խորհրդային դեկավարության թի տակ իր բնակչությունից զրել Նախիջևանը, աղա Հայաստանի դարագան կարող է մնալ իրենց նարավարական հնարավորությունների ուղղիրություն:

Ահա նման ահեղ դատաստանի օրվան են հակադրում իրենց թեզը հայ:

Բարդ ու խթին հարց է, թե ինչպես հայերը կարող են բարեկան անել Ադրբեյջանը, ազատագրել լեզգիներին եւ քայլեներին, որոնք անկախություն են ցանկանում ձեռք բերել, եւ իրեն զինական անենի հետ, ինչ մնացել է Ադրբեյջանից: Ադրբեյջանի թիկունում Թուրքիան է, իսկ Թուրքիայի թիկունում ՆԱՍՕ-ն է կանգնած, իսկ այդ ամենի թիկունում նավային օւակերն են գերիշում:

Թուրք առաջնորդները նույնություն ազերիների կարծիքին են: Զնորանանք, որ նույնիսկ վերջին շրջանի դատանության մեջ, Թուրքիայի նախագահ Թուրքուն Օգալը ստանում է ունակութել Հայաստանը ԽՀՀ-ից անկախանալուց անմիջապես հետո, որովհետեւ իր հայ խոսրությունը «Հայերը 1915-ից դատեր չեն բանել»:

Այս հայտարարության հետաքրքրական կետն այն է, որ ոչ մի ուրիշ թուրք առաջնորդ բացահայտուեն չի խոսնակել իր երկի անցյալում գործած ոճիր՝ մեղավորությունը: Առավել հետաքրքրական ու մասհոգիք սակայն այդ ստանալիքի մերօրյաց շարունակությունն է:

Սիրիայում մղվող դաշտազմում, թուրքերը բուրդերից բացի թիրախ են դարձել նաեւ հայերին: Այն վարձկան մերեր, որոնք հարձակվեցին եւ բարություն:

արեցին թեսաղի հայկական գյուղերը, զինված էին եւ վարձեցված Թուրքիայի կողմից: Սիրիահայերը ցեղասպանությունից ի վեր միշտ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար: Ինչպես թուրքական խորհրդարարական գործադրությունը ի վեր միշտ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Թուրքիայի բնակավայրը Կենտրոնական Ասիան է, եւ նրանի զաքերը են Փոքր Ասիան, իրենց համար հայկական ավելի լուսավորված հողերի վերը միշտ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար: Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը առաջնորդների մեջ մեջ էլ փուտ ու տասակ են եղել Թուրքիայի համար:

«Այս գործադրությունը

ՀՈՎԻԿ ԱՅՅԱՆ

Վերջեւս, եթե չեն սխալվում Ֆեյսբուքում, հանդիպեցի մի գրառման, թե ի՞նչ կիշեւ, եթե Դուստեւակին եւ Տոլստոյը միասին ստեղծագործեին: Գրված էր, որ այդ համատեղ ստեղծագործությունը կվշշե՞ «Պատերազմը եւ աղոււը»: Բայց, բանի որ ոչ Դուստեւակին, ոչ Տոլստոյը մեր չեն, իսկ մեր չեն, բանի որ Տոլստոյ ունենալու համար, դեմք է հաղթել Նարուլենին եւ, որովհետեւ երբ թօնանիդ Նարուլենին մակարդակով զիջում է, նրան հաղթելը գրեթե միշտ բերում է սղանված աղավնիների մասին մելանադության: Մեզնից խոսեն:

Մեզնից այսինքն հասարակությունից կամ մարդկանցից (Տուստյն էլ, Դուստեւակին էլ հասարակությունից դրւս էն, իսկ նաևները կամ Ասված են, կամ հրեց): Երբեւ մասնել եմ, թե որքան կարող է աղուս լինել մարդ, ասենք ի՞նչ մակարդակի, անընդունակ: Ենթադրենք մարդն այսօր աղուս է իր գիտակցության 49 տևականությանը:

ջանո՞ւմ, իհարկե կան, բայց նեզ դա չղետք է հետաքաշի, ճանավանդ որ մենք այնքան էլ չենք ուզում, որ Աղրեջանը երկար կյանք ունենա, իսկ երկրները կործանում են ոչ թե դրսի, այլ ներսի աղուտները: Դասկացա՞՞վ, նկատի ունեն, թե որտեղ են լինում աղուտները: Իհարկե ներտում, ու խոսն ամենեփառ էլ դա վաճաների ճասին չէ, որոնք կան, բայց որոնք աղուտ չեն, բանի որ նոյատակ ունեն, մեղմ ասած հանցավոր, աններելի, բայց նոյատակ: Աղուտը նոյատակ չունի, ինքը եւս կրակում է, բայց ի տարբերություն դավաճանի՝ «բառադի», «ես էլ զինվոր եմ» դեմքի արտահայտությամբ: Աղուտը գիտակցաբար երկիրը կործանման չի տանում, ինքը ականայից կործանում է: Օգտվո՞ւմ են արդյոյն աղուտների ծառայություններից դավաճանները, իհարկե օգտվում են, ճանավանդ որ աղուտները չգիտեն, չեն տարբերում, թե ՞վ է դավաճանը, ՞վ հալալ տղեն թամ է՝ ում համար դավաճան, ում համար՝ հայատուածական, այս երկուսի սահմանագիծն ավելի բարակ է քան աղուտնն ու դավաճաննը: աղուտի դեմքից աղուտություն է բափկում, դավաճանի դեմքից՝ սե

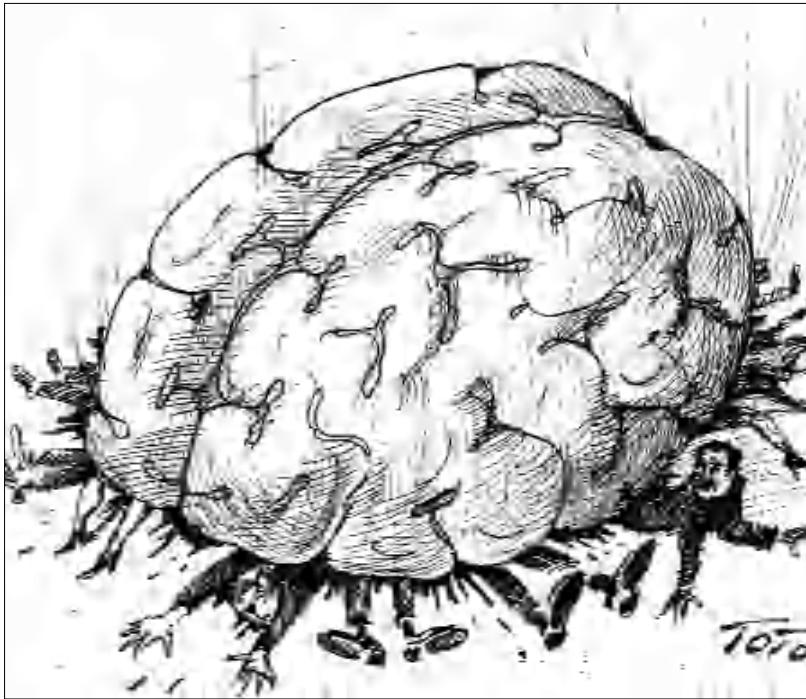
Պատրիարքն ու պատրիարքություն

դուք դառնալ իր գիտակցության
51 տևկոսով, այսինքն աղոււա-
նալ: Ես չգիտեմ՝ կարող է, թե՞ ոչ,
բայց գիտեմ, որ մարդ կարող է ա-
դրու լինել այնքան, որքան կարող
է, ապէս չի կարող:

Օրինակ՝ Մինսկի խմբի համա-
նախազահները աղուտություն են
խոսում: Օրինակ, երբ Արամի դն-
դում են, թե եկելի խաղաղություն
հաստատե, հաշճ-համերաշխ ա-
ռաջվա դես աղբեք, աղուտու-
թյուն եմ ասում, քանի որ չգիտեն,
որ խաղաղությունը հաստակելով
չէ, մանավանդ, երբ դնդում են,
թե առաջվա դես հաշճ համե-
րաշխ աղբեք, օռանակում է չգի-
տեն, թե առաջ մենք ինչպես ենք
աղբեկ, օրինակ՝ հնաց ենք հորդորել
մեր Երեխաներին, որոնք Կիրովա-
բարի ժօղանում դդրոց էին
գնում, որտեղ դասարանցիների
մեծ մասը աղրբեցանցիներ էին:
Եթե չգիտեն ու ասում են, ուրեմն Ն
եթե գիտեն ու ասում են, ուրեմն Տ
Կերշինս ավելի վասնավոր է, բա-
վելի շատ կա:

Բայց, մյուս կողմից, Մինսկի խնդիրը ոչ մի համանախազգահ վստահ չէ, որ հայերն ու աղբեջանցիները խաղաղություն են հասաւելու եւ հաւս-համերաշխ աղբելու են, վստահ չէ, որովհետեւ այդքան աղուս չէ: Ասելն ուրիշ բան է, ասածի մեջ վստահ լինելը՝ բոլորովին այլ բան: Ասել կարելի է նաև աղուսություն, բայց վստահ լինելը աղուսության մեջ աղուս լինելն է, ուրեմն աղուսություն ասողը փառ չէ, որ աղուս է: Մինսկի խումբը լավագույնս սահմանում է աղուսի եւ աղուսություն ասողի տարբերությունը:

Այսօթևս որ այս դասեւազմում աղոււություն խստղներ կան, իսկ աղոււներ՝ Ես կարծում եմ, որ կան, ավելին, ես գիտեմ, թե նրանից որտեղ են: Աղրբե-

ու կարեկցան:

Անումնե՞ր, չէ, այդիս հետարքական չէ, հնարավոր էլ չէ, բանի որ այդ ժողովուրդը, որը կկարողանաբացահայտել իր ներսի աղուտներին եւ դաշտաններին եւ ճանաչել իր հայլ տուրքին՝ էլ երբեք չի տատերազմի: Իսկ երբեք չտատերազմելը աշխարհի վերջն է այնուա որ տատերազմի միակ լավն այն է, որ բանի այն տեղի է ունենալ, աշխարհի վերջը չէ. աշխարհ ստեղծողը ին աղուտ չէ, որ վերջացնի այն, ինչն ինեւ իրեն վերջանում է:

Ի դեմք, որով Ակասել եմ, թե ի՞նչ սկզբունքով եմ նետած վուած դատերազմի, այն, իհարկե՝ «Փրկենի Երկիրը աշխարհը» սկզբունքով։ Զնայած դատերազմը կործանում է Երկիրը՝ փրկելով աշխարհը։

Իսկ դուք աշխարհի գերտերություններից դահան-

ջուռ եմ, որ այստեղ դադարեցնեն դատերա՞զմը. ին աղոյութեան, որ դադարեցնեն. բա ո՞վ եւ ինչո՞ւ նեսվի փրկելու աշխարհը...

Ասում են, Եւ օսա լրտզ մարդիկ, որ հիմա հարսանիք գնալու ժամանակ չէ, չնայած հումիս ամիսն է, իսկ հաւաքաղես այս ամսվա ընթացքում անուսնանում են ողջ մայիսի ընթացքում սպասողները։ Այսինքն այն հարսանիքը, որը Տեղի է ունեցել մոսկովյան ռեսորնաներից մեկում, որի անունը դիմանք չեն տալիս, բայց որ կան կասկածներ, որ այն ադրբեջանցի սեփականացեր ունի, Սերժ Սարգսյանը չուտեք է ճանակցեր։ Ին կարծիքով՝ սխալում են, նախ, հարսանիք կարելի է միշտ անել, անկախ նրանից՝ լեռներով, թե՛ Մոսկվայում, բացի այդ հարսանիք կարելի է միշտ գնալ, մանավանդ, եթե ընկերոջ որդին է անուսնանում, անգամ եթե անունդ Սերժ Սարգսյան է։ Այսեղութիւնը բան չի կարելի։ Զի կարելի որ երևի նահանջական մինչ օ

րով մեկնի մեկ այլ երկիր եւ նաս-
նակցի իր ընկերոջ որդու հար-
սանիքին: Նախագահին ընկեր,
հետեւարա՛ ընկերոջ որդի ունե-
նալ էլ չի կարելի: Չենց ձեռքի
դնում ես Սահմանադրության եւ
Վեհաճոր Ավետարանի վրա, էլ
մարդ չես, ինսահուու ես, խորհ-
ղանիշ են, իսկ խորհրդանիշ-
ներն ընկերներ չեն ունենում:

Չինա, ի՞նչ անուն ունի նա-
խագահի մեկօրյա այցը Մոսկ-
վա: Այսինքն նա զնացել է կար-
ճատեւ արձակուրդի՞՝ աշխա-
տանքայի՞ն, դաշտնակա՞ն, թէ
դետական այցով: Ձ՞ո ո՞նախա-
գահն իր երկիր դրւս է զայխ
միայն այս 4 ձեւերով: Կամ էլ,
Յանուկովիչի դես: Չինա ո՞ր
դեմքն է, հասվի առնելով, որ
նախաօսին տաքը բարենախան

կայլեցում որեւէտ տեղեկություն
չկա նախագահի՝ Մոսկվա կա-
տարած մեկօրյա այցի մասին,
նշանակում է նախագահը
Մոսկվա չի զնացել, փոխարենը
զնացել է Սերժ Սարգսյանը, որը
երբեմն... Դա դուք ասացի՞:

Բայց թղթնեմբ բառախաղերը:
Ո՞վ է մեր նախագահին Մոսկ-
վայում դիմավորել: Սամվել Կա-
րապետյանը, բայց, կներել, նա
ո՞վ է: Դասկացան ՀԵՑ-Ն իրենն
է, Տաշիրն իրենն է, բայց ես կրկ-
նում եմ նա ո՞վ է: Պատկերացրե՛
Գերմանիայի կանցլերը գնում է
Դունաստան ու Արան Աթենի օ-
դանավակայանում դիմավիրում
է «Սերտեխս» ընկերության սե-
փականատերը: Գիտե՞ք, որ սա
միջազգային սկանդալ է, ամոթ,
ամոռ՝ նևասի ունեն Ասմաւերի

Եւ Գերմանիայի համար: Մենք
Գերմանիա չենք, ապէլի վաս-
մեզ համար, բայց, եթե անգամ
չենք, մենք Գերմանիայի մես ենք
կիր են, ընդ որում՝ անկախ, այ-
սինքն ինչուս Գերմանիան
այնուեն էլ մենք դեւական առ-
ժանադարձավություն ունենք, որու-
թոյնը Երկրներն իրար հավասա-
են, լինեն այդ Երկրները ԱՄՆ-ը
ու Արևելյան Թիֆոնը, թե Զի-
նաստանը ու Մադագասկարը
Պետական արժանադարձավու-
թյունը միակ բանն է, որով բոլո-
Երկրները հավասար են:

Այսիմքն այստեղ դատեազմը
800 հեկտարը, դրանց՝ աճայի լի-
նելը կատ չունի, կատ ունի դե-
տական արժանադարձավության
բացակայությունը նրանց մոտ-
ութեաւ մեջ է դեւական արժա-

Նաղատվությամբ վարակողները լինեն:

Ի դեմ, միայն Երեւան-Մոսկվա՝ «Տուլա-օրբատնո» չկերպար անգամ նախազահական ինքնաթիղի հաճար, տեղում է 5 ժամ նվազագույնը, գումարած՝ մեեւ ժամ (նվազագույնը) օդանավակայանից՝ ռեստորան, գումարած մեկ ժամ գոնե դեմք է նաև ուղարկութեան համար չափանիշը՝ նոր եկավ, միանգամ մից գնում է, գումարած եւս մեեւ ժամ՝ դեմք օդանավակայան միասին 8 ժամ՝ նվազագույնը սա այս դարագայում, երբ նախազահը մոռկովվան ռեստորանում չի սպասում, որ խմեն ընկերների կենացք՝ ներառյալ...»

Ի դեմ, տարվա մեջ բանի անգամ է նման առիթներով Երկիրը լիւմ Սերժ Սարգսյանը, ավելի ճիշտ Սերժ Սարգսյանը բանի բնիւթ ունի Տ Արքան

Σ ΠΕΘΑΙΝΩΝ

ԱՆԱՐԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԳԵՐԱՆԻՒՄ

Հունիսի 2-ի վաղ առավոտյան, երբ բաղադրի թուրքը դեռ բաղադրական թթվածին չէին սացել, այնովիս հորդ անձեւ տեղաց Բեռլինում, որ համոզված էն ինձ նաև աշտերությունը: Եթու հասկացա՞ Բեռլինը վկանու է հունիսի 1-ին թուրք ժխտողականների ցույցի հետեւը: Թվով է՛ հունիսի 2-ին Հայոց ցեղասպանության բանաձեկի ընդունումից հետո, գերմանական ճանուար, լրատվամիջոցներն իրենց՝ 2015-ից գրեթե ամենօրյա աճեցրած ծառն էլ չեն խնամելու: Տունկը ամրացել է, ճյուղեր սվել, հասարակությունն այժմ ինմն է այդ ծառի խնամատարը, չի թողնի կուտանք: Սերը ընդունության ժխտողական ժխտողականների «ինչենեկուալ» կարկուտը վճա-

նին, բայց Երդղանի «Երկար ձեռք»՝ Բեղլինի թուրքական համայնքի ղեկավար 51- անյա գործարար Բեղիր Յիլմազը, չեղյալ է հայտարարել Լամմերշին հյուրընկապելու հրավերը: Լրագրողների համբերության բաժակը նաև հիշյալ փաստից է լցվել, դահանջում են կառավարության հստակ գնահատականը՝ բննադրտում Մերկելին մեղմ գնահատականի համար:

Դինգաբբի՝ հունիսի 9-ին Բուլղարազը ահարեկության դեմ միջազգային տայֆան հզրացնելու մասին նիստում անդրադապ նաև Երդղանի վերբալ լուսադրությանը: Կանցել Մերկելի լուր ներկայությունը նիստին ընդգծում էր նրա սատրումը: Բուլղարազի նախագահ Լամմերը նիստի բացմանը իրեն հատուկ ազդու Շետսով, բոլոր խմբակցությունների անունից ասաց. «Մտնված չեմ անցնի, թե ինասավոր ե, որ 21-րդ դարում ժողովրդավար ընտրված մի նախագահ Բուլղարազի ժողովր-

Նաև սական զարգացման նախարար Վիշնու Ցոլը ներում հայցել, բայց դա կառավարության դաշտունական կեցվածքը չէր: Ժամանակին ծանուցել են, որ 2015-ի հուլիսի 8-ին Բունդեսթագի նախագահ Լանդերսն այն որակել էր ցեղասպանություն:

Նրանց հետ զրուցելու առիթը չունեցա, քանի որ Բունդեսթագի մանուկի բաժնից նախ դիմում ստանայի հավատարմագրման վկայականս: «Երագրողների շատ մեծ հետարրություն կա», ասաց բաժնի աշխատակցութին՝ ամրապնդելով որոշումն՝ ավելի լավ է ոչ հայերի ցույցի ականատեսը դարձնամ, ոչ էլ, ներում եմ հայցում, այս մոռացված ցեղախմբի դահանջը «Ազգի» ընթերցողին փոխանցեմ: Գնամ Բունդեսթագ, Տեղու զբաղեցնեմ: Շենի առջեւ հայերի «Զուշարին», Բունդեսթագի ներում Հայոց եռագրումին ծածանումը, ավելի լավ, որ չեմ տեսել (բանից որ զիսահակ սղագում էի նիստի

հայերի նաման միջազգային հղող լորրի չունեմ, ասել են ու նկատել սկել, թէ դա է գերմանական մերժայի, հասարակության հիշողության սվերում մնալու դաշտարձ: Վերոնշյալ լրատվական աղյուրը, որ Ենթարքաբար թուրքական ծագում ունի, տարծում է, թէ ՄԱԿ-ը 1948 - ին արդեն ճանաչել է Հերետր եւ Նամացեղերի ցեղասպանությունը, եւ դմῆում նաեւ, թէ ԱՍՍ կոնգրեսը 2015-ի հովիսին արդեն քանաձեւ է ընդունել Մերեթնիցայի ցեղասպանության վերաբերյալ, ինչը դահանջում է Բունդեսբաֆից Դյուսելդորֆի իսլանձնական մշակութային կենտրոնը: Դայոց ցեղասպանության քանաձեւի հաստառմից հետո ուրբաթ՝ հունիսի 3-ին այս կազմակերպությունը Բունդեսբաֆին է դիմել նույնանձնան դահանջով՝ ճանաչել Մերեթնիցայի ցեղասպանությունը:

Կասկածելի է իհարկե, թէ ՄԱԿ-ը, ԱՍՍ կոնգրեսը նամացերաց են սկել դատանության

Եթե հայսնեց նաեւ հրադարակախոս, մասնագիտությամբ հրավարան, Բուլղարական նախկին դատաքանակուր, իր վկայակոչմանը ժամանակին նաեւ դատավոր աշխատած Յուրգեն Թողենիյնֆերը: (ԽՍԼԱՄԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ զինյալմերի մոտ հյուրընկալած Թողենիյնֆերի գիրք դարձած վավերագրության մասին հղանցիկ հաղորդել են «Ազգ»-ում): «Պատերազմական յուրախանչյուր հանցագործություն ցեղասպանություն չէ, գրում է հերիխնակը, այն, որ 1915-ից սկսալ հայերի տեղահանությունը, ինչըս բոլոր մյուս տեղահանությունները, ծանր հանցանք են, անվիճելի է: Պատմաբանների ու իրավաբանների համար վիճելին միայն այն է, թե հայութազարաւոր հայերի մահը տեղահանության գիտակցված նորատակն էր հետապնդում արյոյն:

Առաջատար իրավաբաններից
մեկը՝ դրֆեսոր Զայ Ամբոսը
(Kai Ambos) համարում է, որ այդ

Հայոց գեղասպանության բանաձեւը՝ ծառ,
որ զերմանացիներն ու քուրքերն ամեն օր ջրում են
Թափ հսկափող էսկազմացիս

Ընթացքը նորաեւերումս): Այդ օրը, որին էլ ուրախ, այդուհանդերձ մի բան ներտումն կուչ էր գալիս ու նիստ ավարտին լավագույն առաջարկը Գերմանահայոց փոխարաջնորդ Սերվեր վարդապետ Խաչանյանն արեց նախ ցած իշխան Բուլղարացի մատուցում աղոթելու: Յոզեփիանցյան կարգը, «Str ողորմյան» միակ կապն էր, որ ուղիղ երկին էր հասնելու, մեղավորներիս խոստվանությունն էր միաժամանակ, որ 101 տարի հետո դեռ չեմ կարուել ուժեղ մի երկիր, որ նախ՝ աղահովի մեր անվտանգությունը, աղա՝ մեղավորների, մեղսակիցների առաջ իր տահամացք ձեւակերպի:

A black and white photograph showing a large crowd of people, mostly men in suits, holding up small white cards or signs. Each sign has the word "DARWIN" printed on it in capital letters. The people are arranged in several rows, filling the frame from top to bottom.

Տապու էլ չկա Ըգույնուրումա-
րանի նախազահ Մարտին
Շուլցն էլ իր դաշտունական
գրավոր դժողովությունը ուրբաթ
կառափի Անկարա՝ դատավար-
ելով ու դահնաջելով դադա-
րեցմել դաշտամակուների վրա
հարձակումները:

Ըստ մատուց սատուշ է զայտ-
ցել, ուրեմն դասմական մեղմե-
րից աղոթիք «վլացվելու» մշա-
կույթ ունի: Բառերի խորբ են
գնում. «մեղմակցություն» բառը
չհաշվեցի բանի անզամ, բայց
«համադատասիանատվու-
թյուն» եղը ընդունված ժամ աս-
վեց Բունդեսբաֆի հունիսի 2-ի
նիսում: Երկնի ուղեգիր ո՞ր
բառն ունի, վիճել չէ ուզենա,
բայց հսկակ գիտեմ, երբ այդ ցե-
ղասպանությունից փրկվածնե-
րի ժառանգներն այսօր անվան-
գության խնդիր ունեն, ու դեռ օ-
րենսդիրի կնիքը վճիռ չի դարձել
դատարանում, ոճագործը դա-
շիժ չի կրել, դրսում շարունակե-
լու են դահանջ ձեւակերտել
միաժամանակ գենի հայթայթել
ու աղոթել մեր սահմանադահ-
զինվորների կյանքի հանար:

համայնք առաջըլու, սովորական աշխատավայրերու տարածելու, գերմանացի լրագրողներին ահաբեկելու հետ մեկտեղ ելք է որոնում միակ ոճաբարձր չերեւալու, կամ լրեցնելու՝ մերթ Գերմանիային հիշեցնելով, թե 1904 - 08- ին էլ ցեղասպանել ու չի հատուցել, մերթ արդեն շրջանառում մահմեդականների հանդեմ քրիստոնյաների կատարած վայրագությունների նասին: Մի կողմից՝ Գերմանիա-Թուրքիա առճականումը թեժանում է, ԳԴՀ բարձրասիժան դաշտունյաները անընդունելի են համարում Թուրքիայի նախագահի օրեգոր անկանխանելիի սահմանը հատող դափնածքը, մյուս կողմից չեն սաստում Քայոյ ցեղասպանությունը կասկածի տակ դնող Հայության հետեւ:

տաւումանությունը՝
«Գերմանիա, ճանաչիր
զաղութարարի
արյունս անցյալդ»

բառն ունի, վիճել չէ ուղենա, բայց հսկա գիտեն, երբ այդ ցեղասպանությունից փրկվածների ժառանգմերն այսօր անկանոնության խնդիր ունեն, ու դեռ օրենսդիրի կնիքը վճիռ չի դարձել դաշտավանում, ոճագործը դաշիճ չի կրել, դրսում շարունակելու ենթ դահանջ ձեւակերպել՝ միաժամանակ զենի հայթյալքը ու աղոթել մեր սահմանադարձ գինվորների կյանքի հանար:

Ուրագման նորոգվող մարտավարություն

ՍԵՐ Անխոնդ Իրաղարակում ԱԵՐԿՈՒՄ իրացելել էմի՛, որ ԳԵՐ- ՄԱՆԻՋԱԿՈՒՄ ԽԸՆԱՐԿՈՎՄ է ԺԽՏՈՂ- ԱԵՐԻ ՆՈՐ ԻՐԱԿ՝ ՊԱՏՄԱԲԱՆՆԵՐԻ հԱՆԴԱԺՈՂՈՎ ԿԱԳԾԵԼՈ ԳԵՐԱ- ՊԱՏԱԿՈՎ, որ ԹԻՖԻ ՀԵՏԱՎՐԴԻ 1915- Ից առաջ մահմեդական ԱԵՐԻ դեմ ԻՐԻՍՈՒՅՆՅԱՆԵՐԻ ԿԱՏԱ- ՐԱԾ ԹՐԱՆԱՐԿԲԵՐ: ՈՐՔԱՆ Է ՏՎՈՐԾԻՆԱԿ է, այս ՏՏԱՍԼԵՏԾ Օ-

ՀԱ ԹԵՂԱՆ

Le Monde թերում, որ թագմանքարա
ներկայացնում են մեր զնիքողին: Վեր-
ջինս մեզ հետ դիմում հաստատելու հի-
դուր է Մարտի եղակացությունը՝ թուրքական
ժմանականությունը ոչնչացված է: Խամբ:

2016 թ. հունիսի 2-ին Բունդեսթագի ղատամավորները բաց վվեարկությանք գրեթե միաձայն (1 ձեռնորհ, 1 դեմ) ընդունեցին «Ի հիշատակ հայերի եւ քիչունյա այլ փորամասնությունների 1915-1916 թթ. ցեղաստանության» բանաձեւը: «Կանաչների» համանախազարք, ծագումով թուրք ղատօնավոր Զեմ Օգդեմիրի առաջարկած այդ բանաձեւը մետք

Բունդեսթագի բանաձեռ
ոչնչացնում է քուրֆուլան
Ժյունգականությունը

է բնարկման դրվեր փետրվարին: Զրիսունեա-
Դեմոկրատական միության (ՔԴՄ) եւ Սոցիալ-
դեմոկրատական կուսակցության (ՍԴԿ) ճնշ-
մաքը բնարկումը տեղափոխվեց հոլմիս: այդ
երկու կուսակցությունները «Կանաչներին»
հավաստիացրին, որ այդ դեղում իրենին հավա-
նություն կտան բանաձեւին: Ոչ Գերմանիայի
կանցլերը, ոչ արտօնութեանիարարը, ոչ էլ փոխ-
կանցլերը (ՍԴԿ նախագահ) չմասնակցեցին
վեճարությանը: Այդուհանդերձ մայիսի 31-ին
ՔԴՄ ժողովում Անգելա Սերկելը հավանու-
թյուն էր ստել այդ տեսհին:

Զեմ Օգդեմիրի շարադրած բանաձելը վերաբերում էր Երեք կետի. ա) 1915-1916 թթ. հայերի եւ մյուս ժիշտնեյա փորամանությունների գրեթե լիակատար բնաջնջանը համգեցրած Երիտրուրեթի կառավարության գործողությունները ցեղասպանություն են, բ) Օսմանյան կայսրության այն ժամանակվա դաշնակից Գերմանիայի կառավարությունն իր «անփառունակ» դերով «Պատասխանատվություն է կրում այդ իրադարձությունների համար», գ) Հայաստանի եւ Թուրիքի հաւեցման հիւս:

Առաջին Երկու կետերը համապատասխանում են անհերթելի վավերագրերով հաստափած փաստին: Իրենք, Երիքուրերի «Միություն եւ առաջադիմություն» կուսակցության կենսկոմի հրամանով Օսմանյան կայսրության կառավարությունը 1915 թ. աղրիլ 24-ից գործադրում է կայսրությունում հայերի բնաջնջման համաձայնեցված ծրագիր: Բնակչությունը, ականատես դաշնակիցները եւ օսարերկրացիները գիտակցում են, որ գործում է ոչնչացման տրամարանությունը (Կուսանմուլողլսում Գերմանիայի դեսպան Վանգենհայմը արդեն 1915 թ. հունիսից օգտագործում է Vernichtung բառը): Ցեղասպանության կանխման ուղաժման վերաբերյալ 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ին ՍԱԿ-ի ընդունած Կոնվենցիայի 2-րդ հոդվածում նշվող բոլոր գործողությունները, որոնք թույլ են տալիս հաստակել ցեղասպանության ոճիրը, 1915-1916 թթ. Օսմանյան կայսրությունում իրականացվել են հայերի նկատմամբ՝ այդ խմբի ոչնչացման նղատակով: Այդ ոչնչացումը Ամառուիայի արեւելյան նահանգներում, ցեղական կամ կառավարական նախաձեռնությամբ, տարածվել է Քրիստոնեական այլ համայնքների՝ բարդեացների, Օսւորականների, ուղղափառ ասորիների վրա եւս:

Երկրորդ Կետը Վերաբերում է Կայզերական Գերմանիայի դերին: 1878 թ. Բեռլինի կոնգրեսից ի վեր Գերմանիան իր համար առեւտրային եւ ռազմական արտնություններ աղափառեց Օսմանյան կայսրությունուն. Բաղդադի Երկարությունը հինարարություն, օսմանյան բանակի ուսուցում ու հանուերածառություն: 1913 թվականի

ին, եր Երիտրուրեր վերահսկում են կառավարությունը, գերմանացիների ռազմական առաջնությունը վերակազմակերպվում է. Երկու բանակների կամեր առավել սերտանում են Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ գերմանական առաջնությունն ուներ 700 սոված և 12000 զինվոր: Գերմանական դիվանագիտական փաստաթղթերի բնությունը հիմք է տալիս օսմանյան կառավարությանը մեղադրելու հայերի բնաջնջան համար: Արդեն 1915 թ. մայիսից սկսած Անառողջայում դաշտոնավարող սպաները, դիվանագետները, բժիշկները, ուսուցիչները, միսիոներները, երկարուողու ճարտարագետները ծրագրված ջարդերի ականատեսներն են Նրանի դիվանագիտական միջոցներով այրեած մասին տեղեկացնում են կանցեր Բեթման Ռոլվեգին: Վերջինս կարծում է, որ 1-ին աշխարհամարտում Օսմանյան կայսրության ռազմավարական կարեւորությունը նկատի ունենալով, հարկավոր է ձեռնորդական ռուսական հայտարարությունից, որը կնվասեր գերմանական համայնքի հարաբերություններին. «Մեր միաւոր նորագույն է Թուրքիային մեր կողմին դահետ մինչեւ դատերազմի ավարտ՝ անկախ նրանից, հայեր կմեռնեն թե ոչ»: Գրաննությունը հսկում է, որության վերաբերյալ առաջին աշխարհամարտի երկու կողմերի մասնակիությունը կազմում է առաջնային առաջնությունը:

ԵՐԵՎԱՆ

Մեղակիզների տրանսլի ֆանդում է

Գերմանիան ընդունեց Հայոց ցեղասպանության փասն ու իր մեջակցությունը: Հատերի համար սա անակնակալ էր, բայց հայսին է, որ մեկ օրվա մեջ չորոշվեց այս բայլը: Գերմանիան արդեն մի բանի տարի դատարանում էր այդ փաստաբուղթը, մշակում ու բնարակում, մասնագիտական խորհրդակցություններ հրավիրում: Փաստում, Եվրոմիության երեք խոռոչ, ծանրակշիռ դետուրյուններից երկուամը Գերմանիան ու Ֆրանսիան, ընդունեցին օրինագիծը: Անհավանական չի կարող թվալ, որ մյուս դետուրյունները եւս հետեւն նրանց օրինակին, որովհետեւ Գերմանիայի նման դիրքորոշումը կարող է նոր զարգացումների տեղի տալ, «ասածել Եվրոպայի սայլը»: Բայց այն, որ Բունդեսըրաֆն ընդունեց բանաձելը, չենի կարող մեր երկիր անխոնց աշխատանիի, լորրիինցի ու, մանավանդ, բաղադրիտական, դիվանագիտական խորության հայթանակը համարել:

Տարիների ընթացքում մի շարֆ ուսումնասիրողներ հետարրվել են գերմանական արխիվներով: Զնայած որ Առաջին աշխարհամարտին վերաբերող հետահայաց ցուցահանդեսներում, գիտաժողովներում, որդես կանոն, շշանցվել է Դայոց ցեղասպանության հրոդությունը կամ այն ներկայացվել է առավելագույնը թուրքական ճեռագրով, բայց եւայնուես, ծանարտությունը «մախսաթ ասեղի դես դուրս է դրել քրոնից» ու շարժել դամարաբանների, լրագրողների, գրողների հետարքությունը: 2000-ականներին տարեր լեզուներով հրատակվեց գերմանարենակ հետև ԷդգարՅիլցենարքի «Վերջին մատի հեթիարք» վետրը, որն արժանացավ ՀՀ նախագահի մրցանակին: Գեղարվեստական այս դասնությունն ուղակի նախանձ է շարժում իր գրական լեզվով, գեղարվեստական արտահայտչամիջոցներով, նյութի մասնակցության ու լուրջինակ ոճով: Բաց գեղարվեստական գրականությունից, Վերջին խան-երեսուն տարում գերմանական արխիվների ուսումնասիրությունների հիման վրա մի քանի ծանրակշի աշխատություններ են հրատարակվալ: Կոֆֆանգ Գուտիշ գերմաներեն կորողային աշխատությունն անզերեն բարգմաննեց «Օղրյան» ինսիհուութը: Գիրն արժանացել է ՀՀ նախագահի մրցանակին: Գերմանացիները թույլ չեն սկսել Գուսին մնտենալ գերմանական արխիվների Դայոց ցեղասպանությանը վերաբերող փաստաթղթերին: Նա սիմվօս է եղել մի թուրքի վարձել, որի միջոցով իրեն մետք եղած փաստաթղթերը դուրս է բերել արխիվից ու դաշտնահանել: Գուտսն այլ փաստաթղթերը նաև տեղադրել է համացանցում:

Հայսնի է, որ Լեփինուս առաջինն էր, որ գերանանական արխիվներն ուսումնասիրն ու հրապարակեց: Բայց նոր նորատակն էր հնարավորինս մեղմել Գերմանիայի հանցանքները, մեղմակցությունը Հայոց ցեղասպանության ծրագրմանն ու իրականացմանը: Սակայն Լեփինոսի հրապարակումներն էլ են բավականաչափ տեղուրացնելու հասուրագություն գործադրությունների համար:

լում Գերմանիային հայերի ոչնչացումը կազմակերպելու մեջ մեղադրող հոդվածները դատապահության որդես դատեազնական փառությունն է: Գրաբնիշներն արգելված են 1916-ի գարնանը դասող Լեփսիուսի հրադարակած «Գաղտնի գեկուցք», որն ամփոփում է հայերին բնաջնջելու օսմանյան կառավարության որոշումն աղացուցող վկայություններ:

Ձեմ Օգբեմիրի առաջարկության երրորդ կետը հետևյալն է. Թուրքիայի կառավարությանը ձեռնուու կիխներ դատապարտել Երիտրուրեյի կառավարությանը եւ հյարտապահ մի բանք թուրք դատունյաներով, որոնի ժամանակին դատավանել էին հայերին: Այդ ճանաչունը կնողաստե Յայաստանի ու Թուրքիայի հաշեցնամը եւ դիվանագիտական հարաբերությունների կարգավորմանը:

Բունենդսվարդի վվեարկությունը ղատիվ է բերում Գերմանիային։ Այդ երկում մի քանի մի լին բնակիչներ թուրքի են կամ թուրքական ծագում ունեն, մինչդեռ հայկական ծագում ունեցողները ընդամենը մի քանի հազար են։ Բայց դրանից, այդ վվեարկությունը ոչնչացնում է թուրքական կառավարության ժխտողական փաստակաները։ Այժմ ակնհայտ է, որ միայն բաղադրականությունն է կանխորոշությունից հետո մասնական դիրքորոշումը ։ Հայոց ցեղասպանության հարցում Թուրքիայի դաշտնական դիրքորոշումը ։

կառավարությունը մտադիր է ձևանական այլ քվեարկությունից առաջ բութական 517 միուս թյուններ գրավոր կարգով դատապահվերներին խնդրել էին չընդունել բանաձեւը: Նախագահ Էրդղանը գործացրել է Անգելա Մերկերին այդ բանաձեւի ընդունումը կունենա բաղադրական հետևանքներ: Քվեարկությունից հիշ անց Թուրքիան հետ է կանչում իր դեսպանին: Այս խարհավաղաբական կարեւոր դիրքը հիմք է տալիս կանխատեսելու, որ Երկիրը հարցականի տակ կղմի դեմքի Գերմանիա ճգոսող գաղթականների հոսքի կասեցման համաձայնագիրը Գերմանիայի խորհրդարանը բաջություն ունեցավ դեմ գնալու մի նախագահի, որի միահետ ծանությունն ավելի ու ավելի մտահոգիչ դաշտում ոչ միայն իր ժողովրդի, այլև միջազգային ընկերակցության համար: Թուրքիայի վեհական գործադրությունը կազմակերպությունը կառավարությունը մտադիր է ձևանական այլ քվեարկությունից առաջ բութական 517 միուս թյուններ գրավոր կարգով դատապահվերներին խնդրել էին չընդունել բանաձեւը: Նախագահ Էրդղանը գործացրել է Անգելա Մերկերին այդ բանաձեւի ընդունումը կունենա բաղադրական հետևանքներ: Քվեարկությունից հիշ անց Թուրքիան հետ է կանչում իր դեսպանին: Այս խարհավաղաբական կարեւոր դիրքը հիմք է տալիս կանխատեսելու, որ Երկիրը հարցականի տակ կղմի դեմքի Գերմանիա ճգոսող գաղթականների հոսքի կասեցման համաձայնագիրը Գերմանիայի խորհրդարանը բաջություն ունեցավ դեմ գնալու մի նախագահի, որի միահետ ծանությունն ավելի ու ավելի մտահոգիչ դաշտում ոչ միայն իր ժողովրդի, այլև միջազգային ընկերակցության համար: Թուրքիայի վեհական գործադրությունը կազմակերպությունը

«Le Monde», 06.06.2010

Թուրքական հոետքարանությունը ժամանակագրականությամբ և համագումարամբ մասնակի է։ Թուրքական հոետքարանությունը ժամանակագրականությամբ և համագումարամբ մասնակի է, թե Առաջին աշխարհամարտին բոլոր պատճեններն իրականացրել են գերմանական ծրագրից։ Օսմանական բանակը մարզվել է գերմանական մոդելով։ Վեցերու հրապարակում եղավ այս մասին, թե Յիլեզր ոգեշնչվել է Արաբությաց։ Արեւմտյան Հայաստանում զանգվածային բոլոր կոտորածների հետևում կանգնած են եղել գերմանացիներ։ Քենց գերմանացի սղաներն են վկայել, որ իրեն եւս հրաման են սացել հրետակոծել հայկական բնակավարերն ու ոչնչացնել հայերին։ Եթե թուրքական զինուժը չի կարողացել ճնշել հայկական ինքնապահությունը, օգնության է կանչել գերմանացիներին։ Ուրֆայի հայոց ինքնապահությունը եւս ճնշվել է նաևն հրետանակորների միջոցով։ Մինչեւ գերմանացիների օգնությունը, թուրքեր երկար ժամանակ չեն կարողացել մնան։ Ուրֆայի հայկական բաղադրամաս։ Եթե չիներ գերմանական ռազմական օգնությունը, միգույց դատմական դեմքերն Արեւմտյան Հայաստանում այլ ընթացք սատարանին։

զայկ Դեմյանը դասնեց, որ բանգարանում կազմակերպել են «Թանաված մեխանիկուրյուն» խորացրով ցուցահանդես, որտեղ ներկայացվել են գերմանական արխիվային լուսանկարներ, փաստաթրեթ: Ցուցահանդեսին ներկա են եղել նաև գերմանացիներ, որոնք վրդոված են հեռացել բանգարանից: Գերմանացիները երեւէ չեն առեւսպել Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ իրենց հանցանեների, որպեսուուրյունների հետ: Գերմանիայի դատության այդ հասկածը փնտի կերպով փորձել է կրծիկ նաև Շուրժիան՝ գիտակցելով, որ մինյանց ազուցված օդակներից մեկը եթե բանդվի, ոյքան մաս-մաս կլինի: Գերմանիայի ուստեղին ծանրացած դամական հերթական մեղքը չբացահայտվելու ուղղությամբ մեծ աշխատանք է տարել նաև Գերմանիայի Թուրքական հոծ համայնքը: Գերմանիան մի դեմուում ինքն է իրականացրել հրեաների ցեղասպանությունը, իսկ մյուս դեմուում hrwahrել, ազակցել է Թուրքերին՝ իրականացնել հաւերի գործառնությունը:

ՄԵԿ ՏԱՐԻ ԹԱՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ՄԵԿ ՏԱՐԻ ԹԱՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ՄԵԿ ԴԵԿԵMBER ՏԵՂԵԿԱԳՐԵՑ, ՆՐ ԲԱՐԵ ԵՎ ԱՆՈՒՄ ԻՐ ԱՐԺԻՎԱՆԵՐԸ:

ԴԱՅԿ ԴԵԿԵMBER ՏԵՂԵԿԱԳՐԵՑ, ՆՐ ԼԱՖԻՆԵՐԵՆԻՆ ՈՒ ԽԱՎԵՐԵՆԻՆ ՏԻՐԱՄՈՒՏՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԸ ԲԱՐ ԵՆ ԱՐԵԼ ԵՎ ԻՐԱՊԱՐԱՎԱԿԵԼ ԱՐԺԻՎԻ ԹԱՐԱՁԻՆ ՄԱՍԸ, ՈՐ ՎԵՐԱՐԵՄԱՆ Է ԽԱՖԻՋՅԱՆ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐԻՆ: ԿԱՍԻԼԱԳԻ ԱՐԺԻՎԱՆ ԿԱՆ ԿԱՐԵՒԿԻ ԱՐԱԲԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԵՐԿԱՎԱԳՈՒՅԻՇՅԱՆԵՐԻ ՎԿԱյությունՆԵՐԸ, ԵՑԼՈՒԳԱԳՐԵՐԸ, ՔԵՐ ՈՐ ԻՐ ՀԱՅԵՐԻ ԵՆ ԿԱՐՈՒՎԱԳԵԼ ՎԻՃԵԼ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐԻՆ: ԴԱՅՆԻ Է ՆԱԵԼ, ՆՐ ԴԱՅՄԻ ՊԱՄՆ ԻՐ ԱՃԱՐՈՎԱՆԾՈՅ ՀԱՏԿԱԳՐԵԼ Է ՀԱՅ ՈՐԵՐԻՆ: ԻՆՎԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐԱՎԱԿԱՆ-ՆԵՐԸ ԻՐԱՊԱՐԱՎԱԿԵԼ ԵՆ ՆԱԵԼ ՀԱՅ ՈՐԵՐԻ ԳԱՆԿԵՐԸ:

ԴԱՅԿ ԴԵԿԵMBER ՏԵՂԵԿԱԳՐԵՑ, ՆՐ ՀԱՅՈց ԵԼԻԱՍՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԳԱՐԱՅԻ-ԻՆՍ- ՏԻՏՈՒԾ ԴԱՅՄԻ ՊԱՄԴ՝ ԴԱՅԱՍՏԱՆ ԶԱԼՈՒ ԿԱՊԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՏՈՎ ՇՈՒՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ Է ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ: ԽԵԿ ԿԱՍԻԼԱԳԻ ԱՐԺԻՎԱՆ ՎԻՃԵԼ ՎԻՃԵԼ ԿԱՊՎԱԾ ԲՆԱՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ ՎՐՈՎԱՅ ԵԱՆ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԵՆ ԴԱՅՄԻ ՊԱՄԴ ԹԱՐ-

Ղարաբաղյան հարցի մասին Քաֆվի և Քեռլինի տեսակետ- ները Երկու քենուն

Լրագրողների հարցերն էլ ուրեմն՝ Երկրների հանգույն: Գերմանացիները՝ լյանց գունամշակով, աղբբեջանցիները՝ համարյա մնկ հարցով՝ ե՞ր եթ Յայաստանի նկատմամբ դաշտամիջոցներ կիրառելու: Անընդունելի է ստառու վկոն, ՄԱԿ-ի Աև 4 գեկուցները դեռ չի կատարում հայկական կողմը, բռնազավթված դահելով Աղբբեջանի տարածքը: Մենք դաշտամում ենք մեր Երկիրը, նրա խաղաղ բնակիչներին: Իսկ Յայաստանը սխալ դատելու և ստեղծում՝ ով է զոհ, ով ագրեսոր, խանգարող չկա. ու դատմում է Ալիեւ կրստը: Եթևարքրական է Ռուսաստանի՝ թէ Յայաստանին, թէ Աղբբեջանին գենք տրամադրելու մասին հարցին Աղբբեջանի նախագահի դատախանան՝ Ռուսաստանը մեր հարեւանն է, համագործակցում ենք տարբեր բնազավառներում, մեր ստրատեգիկ գործընկերն է, ընքրնումով ենք մոտենում, որ Յայաստանին էլ գենք է մատակարարում: Աղբբեջանի նախագահը հավելեց, թէ Ռուսաստանը միակ Երկիրը չէ, որից գենք են գնում նույն անում են Բելառուսից, Թուրքիայից, Խորաբելից, Իրանից գնելով: Կանցլեր Սերկելը մի ընդգծում արց՝ Բունդեսբարգի բանաձեփին անդրադարձալով, Ղարաբաղի հարցը առաջ

«Հնարավոր են համարում
մեր գործընկերների հետ մտածել
եւ ընդհանուր համաձայնու-
թյան դեմքում կյանքի կրչել այնորիս մի
նախազիծ, ինչողիսին, մի կողմից տարա-
ցիկ երկարուղային կաղճ է Սովորմիի,
Թթիլիսիի եւ այնտեղից՝ Հայաստանի ուղ-
ողությամբ, իսկ մյուս կողմից՝ Ռուսաստա-
նի ուղղությամբ»,- ասել է Պուտիմը: Հե-
տեւաբար, կարելի է ակնկալել, որ առաջի-
կայում այդ հարցի ուրուցք բազմակողմ բա-
նակցություններ սկսվեն: Ի վերջո՞ ինչո՞ւ է
արդիական «Արխազական երկարօճի»
վերաբացումը:

տիվ բնարկումների առարկա է «Արխա-

Ալիեւի մենանկագր. Խաղաղության մասին՝ ուսումնական

շարժելու ղատասակամությունը ՇԵԸ
ՏԵՂՈՎ ասաց՝ Թուրիխայի Եւ Հայաստանի
հարբերությունների լարվածությունը
կրուզան Ղարաբաղյան հականարտու-
թյան լուծման դարագայում։ Եթ աղրես
ջանցի լրագրողը հարցրեց, թե Հայաստա-
նի մկանամբ դաժամանիցոնքներ ինչո՞ւ
չեն կիրառվում, կանցլերն, առանց դեմք-
ի որեւէ մկան շարժելու, առանց որեւէ
կողմի մեջադրելու ասաց՝ մենք խաղա-
խաղավական լուծման կողմնակից ենք-
հաստակամ ընդգծելով, թե ԵԱՀԿ ի-
րենց նախագահության տարում հարցից
մեծ փաթեթով այլ առ այլ լուծման
կողմնակից են։

«Գերմանիայի դաւոնաւարները դիմում է ճնշում բանեցնեն Աղրթեզանի նախագահ հիհամ Ալիելի վրա Բեռլին այցի ժամանակ, որտեսզի ազատ արձակի արդեն բանտարկված՝ կառավարությանը բննադառող բաղադրական ակտիվիստներին», կարծիք էր հայտնել Human Rights Watch կազմակերպությունը հունիսի 6-ին, երբ Ալիել արդեն Բեռլին էր ժամանել: Քիչեցնեմ, որ դաւոնական Բեռլինը ծանոթ է Աղրթեզանի վերաբերյալ բազմից հնչած այս բննադառությանը իսկ մեկ տարի առաջ՝ 2015-ի հունիսի 12-ին Բունդեսպարագն ի թիվս այլ հարցերի 110-րդ նիստում խոռոչացնոցից տակ է առել նարդու իրավունքների ուսնահարման խնդիրը՝ դահանջելով Աղրթեզանից օրենքի գերակայություն, ժողովուավարություն: Ուշեմն լուս չէր անցնելու:

Հայկական անձնագիրս ու ազգանունս խանգարեց

Երբ հավատարմագրված լրագրողական մեջ խնդիր դայուսակներն էին ստուգում, աղրեցանցի գործընկերներ, որում բավական հոծ խմբով էին, գերազանցապես սեւ եւ կատուց կուսյումավոր տղամարդիկ, մեկը մյուսին էին ճայում հետախուզ հայացով փորձում դարձելու հոր խնդիրն եմ դատկանում։ Կանցլերի գրասենյակի մանուկի բաժնի աշխատակցութիւն Լիկիփերը խիստ հարգավիշ ձեռքը մեկմեց բարեւելու։ «Երեք խոսեցին, բայց Զեր ազգանունն այնքան դժվար է, չեմ ուզում սխալվել», ասաց։ Կամացուկ՝ «Հովսեփյան» ասացի, ու որ է հարց չափ հավելեցի, որ դա «Յողեֆի» թարգմանված ձեւն է։ Զեր ուզում ականջ դարձնանված աղրեցանցիները լսեն Բայց միևնույն Լիկիփերը նորից ինձ դիմումը՝ «սա հայկական անուն է, չէ», ասաց ժողովադատենմ՝ մասնաւոր պատճենում, թե կանահան

Են իր ուշադրությունը: Թեթեւ ժողովից, մի հօնվական ականջիս հասավ՝ «Էրմենի»: Վերջնականապես թոթափիւց աղրեցանցի լրագրութերի կասկածը: Միջանց հետ աղրեցաներեն ու ռուսերեն էին խոսում, տղամարդկանց հանրություն էր, չհաշված կարմիր մազերով, կարմիր փայլուն նետախ հագած, բարձրակրունկների վրա սահուն բայլող մի ժիկնոց, որի լրագրող լինելը արտաքինից դատելով մի իհականապես էր:

Զուգարանում ինձ մոտեցավ մի ա-
սիացի ֆունդարող, լսել էր, որ հայ եմ,
ուսամբել էր ստուգել Բունդեսթագի քա-
նաձեկի մասին իմ ու ճեր երկի կարծիքը:
Դայաստանի դեկավարությունը ընորհա-
կալություն հայսնեց, ասացի նրան:
«Տեսնո՞ւմ եք Երդողանն ինչպես է սպառ-
նում», ասաց ու իմ համգիս հայացից
շատ կղրամանար, եթե չխսեի՝ «իսկ Դոլ-
ժեսնո՞ւմ եք, որ նույն ձեւով Ալիեւն է
սպառնում»: Ել բայ չխսաց:

Թե Աղրեցանի նախագահը, թե իրենց հարցերը բարձրացնող 2 աղրեցանցի լրագրողները անզերեն սահուն խոսում էին: Ես էլ որոշել եի՝ անզերեն եմ հարց տալու: Ասովսի սկզբից ձեռքս դարձել եի, որ նկատեն: Երրորդ լրագրողից հետո կանգնեցի, երբ հետեւից ու առջեւից երկու հոգի արդեն սկսեցին խոսել: Ասովսիսավարն ասաց՝ լավ, վերջին հարցը զիշենի աղրեցանցիներին: «Անարդար է» ասացի գերմաներեն ու սիհրված նստեցի: Զարմանալին այն էր, որ Աղրեցանի նախագահը ժողովով նայում էր դեմքին այնուևս, ինչողևս ճանկալական խաղի ժամանակ նեկան իր հաճառությամբ ուզում է անընդհատ աղացուցել՝ Ես հաղթեցի: Երբ վերջացավ, դիմացս նստած աղրեցանցին կտրուկ շցվեց ու գերմաներեն ասաց՝ «անարդար չէ, աս էլ արդար է, այնուևս, ինչողևս ինձ չքողեցին, երբ ձեր նախագահ Սարգսյանի այցին ուզեցի հարց տալ»: Իմ եւ աղրեցանցի գործընկերոցս զրոյցը՝ հաջորդ համարին:

ՎԱՐԴՊԵՍ ԱՐԾՐՈՒՆԻՒՅԻՆ «Անհրաժեշտ է վեր կանգնել ...»

Եվ անչափ կարեւոր է, որդեսզի Հայաստանը եւս լրջորեն մոտենա այդ շահ կարեւոր հարցին եւ ամեն ինչ անի խնդր դրական կարգավորման ելին նողաստելու հիմար:

Համոզված են, որ Աբխազական երկաթուղու վերաբացումը նոր հեռանկարներ լրացնի Յասսարտման հայնար:

- Այսօր էլ են նույն կարծիքին եմ,- ասում է Արթուրինին:- Կրկին առաջարկուեմ եմ եկեղ բոլոր հաճախսնըվեմ այսպիսի հայրենացեն գաղափարների ուրաքանչենց ու հզուացնենք ու հզուացնենք մեր ամենամեծի հայրենիքը, այլ ոչ թե հայրենակուծան հայտարարություններով զլատենամեր շարթերը, մթագնենք Երկրի աղաքան: Ենուու գտնվելով Հայաստանից՝ եմ մշամղես ուղիղներ եմ մաստում գոնես հառաջարկություններով թեթեւացնելով հայրենիքի հոգսերը, բարենորդելու Հայաստան:

Ինձ հետարքում է հայության հեկադված ամեն ինչ, այսօր էլ հատուկ վերաբերմունք ունեմ ազգադահղամանության խնդիրների հանդեմ: Եվ որպես մասհոգ հայ եւ կյանքի մեծ ճանապարհ անցած մարդ՝ խնդրում եւ դասիանջուն եմ սրբակվել, կոչ եմ անում ի գործ, առ զի հաղաղելը, ազգային անհամանայնությունը, վաղը կործանարար կլին երկրի աղագայի համար, ինչը երբեք մետքի ներք սերունդներ...

90-ականների սկզբներին Հայաստանում ժրող հաճաքարած խավարի Երշի դժկարին շարիներին, Եր զանգվա

Ծային արտագաղթ սկսվեց համապետական դեմքի Ռուսաստան, Վարդգես Արծրունին այն եղակի մարդկանցից է եղել, որ ան- շահախնդիր օգնության ձեռք է մնելու իր ժամանակում անծանոթ մարդկանց, որոնցից մի բանին անգամ չէին կարող լայնութ հոգալ իրենց ընտանիքների տարրական դասանունները (Արծրունին էր նրանց կերպութ), հետազոտմ լավ գործի ժեր են դարձել, հզորացել եւ այսօն միլիոնատերի համարում ունեն Ռուսաստանում...

Եվ այսօր, երբ հետեւում են մնացել
թշնամու հրահրած աղրիյան դատեազ-
մի օրերը, երբ դեմք է կատարվածից անհ-
րաժեշտ դասեր բաղել եւ խելամին հե-
տևություններ անել, Վարդգես Արծունին
ցավ է աղրում, որ Հայաստանի իշխանու-
թյունները այնքան էլ դատարան չեն աс-
խարհաբաղդական նմանօրինակ մար-
սահրապահութենին:

- Այսօր մեզ առավելադես խաղաղություն եւ կայունություն է անհրաժեշտ, - ասում է Վարդգես Արծրունին:

- Մեզ հարկավոր է ուժեղ, ժամանակի մարտահրավերներին դիմակայող ամուռ դիտուրյուն եւ հզոր հայրենից: Անհրաժեշտ է վեր կանգնել նյութապահությունից, ընչափաղությունից, երկիրը ջլատու բազում այլ ախտերից եւ լծել մեկ ընդհանուր գործի՝ Հայրենիքի հզորացմանը՝ ինչը, համոզված եմ մեր ժողովրդի հարատվության միակ երաշւիրն է ու գրավականը...

Արցախի բառոյա դատեազմից հետ
Աղրթեանի բնակչության մեջ խորանում
են հակառօսական տրամադրությունները
եւ ուժեղանում է արևմտամեծ կրոննոր-
ումը: Տվյալ հանգամանքը խիս մտահո-
գում է Կունյին, որը Բավկից դահանջում է
հսակեցնել իր արտաին բաղաբական գե-
րակայությունները: Լեռնային Ղարաբաղի
խնդրահարույց թենան մայիսի վերջերին բն-
նարկել է Գրողնիում՝ տարածաշահանային
եւ միջազգային անվտանգության հարցե-
րին Օվկիանս 7-րդ միջազգային համաժո-
ղովում: «Գաղետա.ռու» էլեկտրոնային հրա-
սարակությունը հաղորդում է, որ միջոցան-
մանը մասնակցել են անվտանգության
խորհուրդների բարուղարներ, նախարա-
ներ, նախազահների եւ վարչապետների
ազգային անվտանգության գծով օգնա-
կաններ, հատուկ ծառայությունների ղեկա-
վարներ: Ո՞՛ դասկիրակության ղեկավարը
Անվտանգության խորհրդի բարուղար Նի-
կոլայ Պատրուելւն էր: Աղրթեանը ներկա-
յացնում էին նախազահի աշխատակազմի
ղեկավար Ռամիզ Մեհիսիեր եւ վարչակազ-
մում իրավաբան մարմինների հետ աշխա-
տանի բաժնի վարիչ Ֆուադ Ալեսկեռովը,
որին համարում են Մեհիսիերի հավանա-

Արիֆ Մամեդովի խոսերով՝ Սումգայիթում առաջվա ղեկա նեծ թիվ են կազմում վահարիսները, եւ ճարդիկ լատրաս են նեկ-նելու ուր լատահի, բանի որ Երկրի սնտեսական վիճակը շատ բարդ է:

Նիկոլայ Պատրուտիկի հետ աղրեջանական լատվականության համովածան ժամանակ նեծ տեղ է հատկացվել ահարեկչությանը հակազդելու թեմային: Փիյսուն-փայության դրկուն, կրոնական կազմավորումների հետ կատարվող աշխատանքի դեմքում ներկա նախկին դեկապար Ռաֆիկ Ալիեվ նույն է, որ Աղրեջանի հյուսիսում իրավիճակի լարվածությունը դադարանքում է: Մարդկանց հավախագրելու փորձեր է անուն ոչ միայն «Խոլանական դետուրումը», այլև «Ան-Նոււրա ճակատը»: Երկուսն էլ գրում են զգուշությամբ, բանի որ 2015-ի վեցտրին լուծարված Ազգային անվտանգության նախարարության փոխարեն այժմ ճեւավորվել են Երկու նոր կառույցներ՝ Պետական անվտանգության ծառայությունը եւ Արտադրության ծառայությունը:

ოვაզმასა დორში იტელინ ნერთ, ამა კართ է დორში ყრქცელ ზაქარიასა ან ვანი ასანგი იტელინ მარიამ აღმართ: უსასა ნერ (მეტავალ ვხენწერა) კართ է ჩაინა ზაქარიას მართ ინგი კიოლ:

Արի՞ Մամեդովը հնարավոր է համարում
Արցախում բախտումների հերթական ծա-
վալումը, բայց դրա հետ կաղված հիմնա-
կան բանակցությունները Բափուն առաջժե-
պարուն է ուրիշ ճակարդակով, այդ թվում
Դմիտրի Ռոգոզինի միջոցով:

«Կան դատերազմով շահագրգռված եւսուագործեր եեցից այս տատչապուլ ոժե

խաղացնեստ. հես այդ դաշտակով իօվ կար է խուսափել դրանից: Մասնավորապես Թուրքիան այն երկիրն է, որին անհրաժեշտ է ճնշման թուլացում իր սահմանների վրա: Եվ այդ դաշտազմի արդյունքներից կախված կլինի տարածաշրջանում աշխարհաբարձրական փոփ դասավորությունը եւ հավանաբար Կենտրոնական Ասիայի աղագան», նույն է Մանեղովը: «Ղարաբաղյան դաշտազմի վերսկսումը մեծ ռիսկ է Մոսկվայի համար, քանի որ իրավիճակը կարող է դրս գալ վերահսկողությունից, ինչը կարող է խիս բացասաբար անդրադառնալ Հյուսիսային Կովկասի վրա»:

Ծուլտով հարկ ու տուրք կտանը նոր «Հարկային օրենսգրքով»

Հայաստանի Ազգային ժողովը
երեկ ավարտեց գարնանային նա-
սաւոշանք՝ վերջին դահին սկ-
սելով մի ծանր օրինագֆի՝ «Հար-
կային օրենսգրի» առաջին ըն-
թերցմանը բննարկումը, որը կօս-
տունակվի Եկող ժաբար, արդեն
արտահերթ նիստում։ Հարկային
օրենսգրիը փաստուեն սնտեսա-
կան կյանիի սահմանադրու-
թյունն է, այն շատ ծավալուն է,
սկսել է մշակվել դեռ Երկու տարի
առաջվանից, ֆինանսների
փոխնախարար Վախթանգ Մի-
րումյանի վկայությամբ՝ նաև նա-
գետների բավական լայն շրջա-
նակով։ Պատգամավորների ա-
ռաջին հարցերից, որ ուղղված
էին նախագիծը ներկայացնող
Վ. Միրումյանին, դարձ դարձավ,
որ նրանց գգալի մասը լավ ծա-
նոթ չէ ծավալուն փաստաթորին։
Վ. Միրումյանի ներկայացնամք՝
նոր հարկային սահմանադրու-
թյունը մի շարք հարկային թերեւ
ռեժիմներ է սահմանում՝ ուղևա-
նակելու հնարավորություն տալով
ներին արտադրողին։ Մինչեւ ո-
դատգամավորներից եղան այն-
դիմսի, որ կասկած հայտնեցին,
թե նոր Հարկային օրենսգրին տե-
ղի կունենա հակառակը։ Հա-
վանաբար ինչ ջուր չի հոսի, մին-
չեւ օրինագիծը խորհրդարանուն
կամքողանա ու կընդունվի։

U.I.U.

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԵՂԾ ՄԵԽԱԳՆԱՄԱՆ ԿՄՐՈՆՆԵՐ

Կեղծինվ դրամ վաստակելու
նոր հնարանտություն են բանեց-
րել զեղծարարները։ Ազգային
անվտանգության ծառայությու-
նը բացահայտել է կեղծ տեխնի-
կական զննումն կտրոններ
տողագրելու եւ իրացնելու հան-
ցավոր ժղուածու, որի մասնակից-
ները Երեւանում եւ Յայասանի
տարբեր մարզերում բազմաթիվ
բաղադրական վաճառքել են
տրանսպորտային միջոցների
տեխնիկական զննության կեղծ
կտրոններ։ Յարուցված թեական
գործի շրջանակում իրականաց-
ված խուզարկությունների ար-
դյունանում Երեւանի տեխնիկական
կետերում, առանձին համայնք-
ների վարչական տեսների վար-
ձակալած սենյակներում, ինչ-
դեռ նաև մի շարք բաղադրակա-
նություններում գործություն

Ների բնակարաններում հայս-
նաբերվել են 1000-ից ավելի
կեղծ կտրոն, գործի համար նշա-
նակություն ունեցող փաստաթղ-
թեր եւ էլեկտրոնային կրիչներ։
Դայտնաբերվել է նաև կեղծ կտ-
րոններ սղագրող սղարանը։ Ի-
րացված կեղծ կտրոնների իրա-
կան թիվը ճշգրիտ է, այնուա-
ռ մի անգամ էլ ստուգեֆ ձեռ-
տեխզննան կտրոնը, համոզվե-
լու համար, որ այն կեղծ չէ։

«Ղարաբաղյան դասերազմի վերսկսումը մեծ ռիսկ է Մուկույի համար»

Իսլամիստական վտանգի եւ Սուլվա-Քայլու շփումների մասին

կան իրավահաջորդը: Մեհքենը բանակցել է Ձեզնիայի ղեկավար Ռամզան Կախրումի հետ:

Մոսկվան մեծ կարեւորություն է տալիս Ալեքսանդր Պուշկին, որն Աղրբեջանում համակարգում է բոլոր իրավապահ մարմինների գործունեությունը եւ հակաահարեւկչական դայլաղ:

Սիրիայում խլամիսների դարտություն-ներին զուգընթաց մեծանում է ահարեկ-չությունների վաճանգը, ուստի բանակցություններում թեմաներից մեկը Ռուսաստանի եւ Արքեօջանի հատուկ ծառայությունների համատեղ գործողությունների հարցն էր եւ ենթադրյալ ահարեկիչների վերաբերյալ տեսելությունների փոխանակումը:

Օրոշականին պահանջառագրուն է սկ

Ուսաւսանին անհանգտացնում է խ-
լամիս գրիայինների ազդեցությունը
Նյուևսային Կովկասում: Խնդիրը սրու-
թյանք ծառացած է նաև Աղբեջանի առ-
ջեւ: Մասնավորապես մայիսի 27-ին գր-
իայինները հաճացանցում տեղադրել են
տեսաերիզ, որտեղ սպառնալիքներ են հս-
չում Աղբեջանի կրնական գրիչների
հասցեն: Ոճն Արդրույա Կավկազսի իր
ռուսերեն խոսքում դնդում է, թե ինքը ար-
դեն երեք տարի Սիրիայում է, սկզբում կրվել
է «Ան-Նուար ճակատի», աղա «Խևլաճա-
կան դետության» համար:

2014 թվականից Աղրեջանի բազմաթիվ բաղադրամները միացել են իսլամիս գործադրությանը: Այդ երկիր աշխարհիկ կացութաձևը զարյացնում է «Իսլամական տեսության» դպրագմատիկաներին, որնն 2015 թ. սկզբներին հայտարարեցին մարտական գործողությունները Աղրեջան «Տեղափոխություն» մասին: Այդուհանդեռձ Բավկի հշիմանություններին հաջողվում է վերահսկել բնակչության վրա գրնայինների ազդեցության ուժեղացման դրցեսը: Որոշված է իրեական դատասխանականության ենթարկել այն բաղադրամներին, որնն արտերկրում մասնակցել են Երիխո ռազմական հակամարտությունների:

Առաջարկությունը պատճենահանում է առաջարկությունը՝ ուղարկելով գործություն Արքայի պատճենահանում համար Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության վեհական գործադրության համար (Հայաստանի Հանրապետության վեհական գործադրության համար)՝ առաջարկությունը պատճենահանում է առաջարկությունը՝ ուղարկելով գործություն Արքայի պատճենահանում համար Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության վեհական գործադրության համար)՝

Առաջին տեղում Սումգայիթն է, որտեղից կերպարված է հինգ հինգ տարում Պակիստան, Աֆղանստան եւ Սիրիա դատերազմելու է գնացել առնվազն 40 մարդ: Մեծ մասը ստանձնվել է: Հաշվառման մեջ է մոտ 230

Բնակչության արմատականացման դաշտարձնելից մեկը սոցիալ-քննչական ծանր կացություն է, որը խորացավ նարզի պետք աշխատանքի և աշխատանքի հետագա աշխատանքի վերաբերյալ:

ցոլքյան նախագահ Սովհարդին Ամբերը բացասաբար է Վետրեվում Ռուսաստանի եւ Ադրեզանի ուժային կառուցների հնարավոր փոխգործողությանը: «Գաղետա.ռու»-ին սված հարցագրուցում նա ասել է, որ անվտանգության ոլորտում եւ ճանապանդ հատուկ ծառայությունների գծով ռուս-ադրեզանական համագործակցությունը դահանջում է գգութավորություն: «Ադրեզան իր անկախությունը ստացավ Ռուսաստանից, սակայն Ադրեզանի տարծային ամբողջականությանը եւ ինքնիշխանությանը սղաղնացող գլխավոր վտանգները բխում են «հյուսիսային հարեւանից»: Երկու երկների հատուկ ծառայությունների հաճագործակցությունը (այդ թվում Դաղստանում) վտանգավոր է հենց Ադրեզանի համար: Ռուսաստանն ուզում է խաղաղարաներ բերել Պարաբաղ, եւ դա շատ վտանգավոր է մեր հանրապետության համար: Բացի դրանից, այդ փոխգործողությունը հազիվ թե դրական բան տա Ադրեզանին», ընդգծել է նա:

Ուսաստանը կուզենար միանանալ
դասախան ստանալ, թե ում հետ կլինի
Աղրեցանը աղագա դիմակայության
մեջ:

«Աղրբեջանը շատ խոցելի է՝ հյուսիսից Այնտեղ կան լեզգիներ, որոնք հիմնականում վահարական գաղափարախոսության հետեւողներ են: Եվ Ռուսաստանը հետօնությամբ կարող է մեզ հաճար բարդություններ ստեղծել այդ ուղղությամբ», ասում է Սամեղովը:

«Գաղեցառություն»ի մի անանուն աղբյուրը ընդգծում է. «Ուստասանը խիս մահուած է եւ վերջերս չի հասկանում Աղրեցանի բաղասականությունը. աղրիի սկզբին հականարտության գոտում տեղի ունեցած իրադարձություններ, Վրաստանի, Աղրեցանի եւ Թուրքիայի դաշտանության նախարարների հանդիպում, արելուտքի դիվանագեցների այցելություններ Բաքու, Ղարաբաղի հարցի լուծման նկատմամբ դահանջների փոփոխություն: Սովորաբար ուզում է իմանալ, թե որքան հեռու կգնան Բաքուն այս հարցերում»:

Նույն աղբյուրի կարծիքով՝ այդ ամենի դատասխանը կարող է տալ Ռամիզ Մեհման շիելը: Կրեմլը սպասում է, որ Ադրբեյջանը անցնի «ում դեմ ենի բարեկանանում» ձեւաչափին: «Բավկի համար դժվար կլինի, բանի որ աղբյուրն դեմքերից հետո հանրապետության նախագահի վարկանիշը կը կրուի աճեց, ըստ որում բնակչության մեջ խորանում են հակառական տրամադրությունները, անրադարձ արեւմտամես կողմնորոշումները», ասում են աղբյուրը:

M. R.

Ազգական պատմութեան

Թիվ 22(273)
10 ՅՈՒՆԻԿՈՒ,
2016

Ժամանակակից ռուս արձակում ի-
րենց դասվագրութեղին են գրավել Երեք
հայութի: Եվ հայկանաւական է, որ Ե-
րեխ էլ ծնունդով հայաստանցիներ են,
ոչ թե ռուսական միջավայրում
ծնված-մեծացած-ուծացած անձիններ:
Նրանցից ամենաավագը՝ ծնունդով
Երեւանցի, Էստմիայում բնակված
Գոհար Մարկոսյան-Կաստերը, ցա-
վոր Մարտի, անցյալ տարի հեռացավ
կյանքից: Կրտսերը՝ ծնունդով տափու-
թեցի **Նարինե Արքարյանը**, աղրում
եւ ստեղծագործում է Ռուսաստանում:
Իսկ Երրորդը, այս Երյակի թերեւս ամե-
նից ծանաչված անդամ **Սարիամ**
Պետրոսյանը, աղրում է մեզ հետ, մեր
կողին, Երեւանում, սակայն իր մեկ
համիկ Վերի ընորհիկ դարձել է արդի
ռուս արձակի ամենահայտնի դեմքե-
րից մեկը: Սարիամը՝ Ղազարոս Աղա-
յանի թոռան Բորի, Մարտիրոս Սարյա-
նի ծորճութին, Ղազարոս Սարյանի
թռունութին, բալետի արժիսներ Սերգեյ
Պետրոսյանի եւ Կատարինե Սարյանի
դուստրը, Վերջին տարիներին հանրա-
ծանոր դարձած իր «**Տունը, որտեղ....»»
Վերոպ ստեղծել է մի ծավալուն դա-
տում՝ ժամանակակից ու որոշակի
վայրից անդին, որն իր համաճարդ-
կային, անգամ՝ անդրմարդկային
բնույթի ընորհիկ հասկանալի է դառ-
նում բազմազգ ընթերցողին, որը
նրան չի վարանում դասել մի շարժ
գրական մեծությունների շարժը:**

Այս տարի «Տունը, որտեղ...» վեմի թարգմանություններին ավելացավ նաև ֆրանսերներ. «Սայբ Տունեն լուվերյուր» հրատարակչությունը այն լրայ ընծայեց **Դափայել Պաշի** թարգմանությամբ: Ինչդեռ ամենուրեք, Ֆրանսիայում եւս վեղն արժանացավ ամենաբարձր զնահատականների: Ներկայացնում են Մարդիան Պետրոսյանի գրի Վերաբերյալ ֆրանսիական մամուլում լրաց տեսած կարծիքներ եւ ֆրանսիացի մասնագետների գնահատականներ՝ չնորանալով օտել, որ մինչեւ այժմ վերջ չի թարգմանվել հայերեն...

Տանը դուք կկորցնե՞ք ձեր ուղեմիջները, ձեր անունը եւ ձեր նախկին կյանքը: Տանը դուք կարող եք ձեռք բերել ընկերներ, դուք կարող եք ձեռք բերել թշնամիներ: Տանը դուք կօսահեք ճակատանարսեր, դուք տանով կտաք դաշտազներ: Տանը դուք կճանաչեք սերը, կճանաչեք Վախը, դուք կիայսյանարտերի տեղեր, որոնց գոյության մասին չեիք ինացել, նոյնիսկ այն ժամանակ, երբ դուք մենակ եք, դա երթե, իրոք, այդուս չի լինի: Տանը ոչ մի դաս չի կարող ձեր դիմաց կանգնել, ժամանակը միշտ չի հոսում այնուեն, ինչողևս որ դեմք է, իսկ Օրենքն անողոք է: Տանը դուք կիասնեք ձեր տասնութամյա տարիին, ու ամեն ինչ հավերժ կփոխվի, եւ կվախեալ հեռանալու նմտից:

«Տունը, որտեղ...» վերը մանկության եւ դասանեկության կախարդիչ վկայակոչում է, սիրո ֆանտասիկ մի երգ՝ ծոված այդ անմռորհակալ ու օրինյալ սարիփին, նրա հրձվանմերին ու ողբերգություններին, հուսալինան զգացումին եւ ամենազրությանը: Մարհամ Պետրոսյանը կարողացել է ստեղծել կարուսախոսով եւ զմայլամեռով կուլոցված գունագեղ, կենդանի եւ բանաստեղծական մի ժեղերք, որ մենք բոլորս ունենք մեր ներսում, որի դասձառով Երեմն ներժիմ ենք մեծանալ եւ դիմակայել այն բիրս աշխարհին, որը կոչվում է իրականություն:

Տասնուրեալ տարիանում Մարիամ Պետրոսյանը (ծնվել է 1969-ին, Երևանում) ուրվագծել է իր կերպարներին, որնք կրածնան հեռուստերը «Տունը, որտեղ...» գրի, որը նա գրելու է ավելի բան տասը

արի՝ առանց երեւէ փորձելու այն հրաշաւրակել: 1990-ականներին նա, ի վերջո, ձեռագրի մի դաստենքը բռղել է ինչ կերների մոտ: Տասնինգ տարի անց, ընթերցողների ծերֆից ծերֆ անցնելով, այս ընկել է մի խնբագրի ծերֆը, որը նաև թերեւակի աչք է գցել վերի վրա՝ Նախաճաշի մի բանի օրու «կիստեր» այն: 2009-ին սղագրությունից հ Վեր, զիրքն արժանացել է բազմաթիվ մրցանակների ու դաշտել է միջազգային ու միջազգային բեսթելեր (250.000 օրինակ վաճառվել են Ռուսաստանում, թարգմանվել իսալիերեն լեհերեն, դանիերեն, լատվիերեն, ճակարտերեն, նորվեգերեն, իսլանդերեն են հունգարերեն), նոր երկրագրությունների թիվը վը շարունակում է աճել: Մարիամ Պետրոսյանն այսօր համարվում է ամենան-

«Այս մղձավանջային, նույնան հրաշավի լարիկինթոսում է, որ մենք հետևուենք Ծխամոյի, Կույրի, Տաբակիի, Լարիկի եւ օաս ուրիշմերի դեգերումներին, որ կազմում է մի գլխամտույց ուսուցողական վեր՝ զուտ իրաղացության եւ չափազանցված ցնորաղաւրանների միջնորդու, որը տարտական է հնչյուն ռուսական հայունի վերերին, այնուև էլ՝ Լոռի իս Թերլին. նաեւ դժվար է չճտարեթ Յարի Փոթերի արկածները: Անհնար չկորսվել (այն էլ՝ ինչ հաճույքով) այս աշխարհի լարիկինթոսում: Այնուև ու փորձե՛ տրվել արկածների» («ՏԵՂՄԻԿԱՐ»):

«Ես առաջարկում եմ կարդալ «Տունը որտեղ....» վեղը՝ գրեթե հազար էջին բաղկացած մի աղյուս, ոժվար եւ ծավա-

տախն աշխարհից, նորմալ աշխարհից՝ սղանացող անասելի դաժանության հանդերձ ունեցած վախի ճասին է» (ՏՐԻԱՍԱՆ ԳԱՐՍԻԱ):

«Այստեղ արկա են քազմաթիվ այլ խեթան հնարքներ: Պատանեկությունը տունէ, մի լարիրինոս, սարսափների, հրաշայիբների, հանրիսությունների քատրաբեն: Բայց մենք այն հասկանում ենք միայն ավարտին: Եթր ժամանակը սկսում է սահել մեր ձեռքերում, եւ եթր «հրականությունը» դարսում է ճնշման վերջնական գործիք: Մի արճատական գիրք-աշխարհ, կենդանացած մի լիովին օրգանական տարօրինակությանը, «Տունը, որտեղ...» վեղոք չի ենթարկվում ամփոփումների, դասակարգումների եւ վելլուծության: Նա խոսում է ամեն ինչից,

«Տնիկը, որունի...».

Մարիամ Պետրոսյանի կախարդող վեռը

բարական ռուսաստանից գրղղներից
մեկը (թե՛ւ նա միշտ մնում է հայուհի)՝
«Տունը, որտեղ...»-ը նրա միակ վեղող է:
Ինչու ինքն է խոստվանում ինքը այս
չի գրել, ինքն այնտեղ ապրել է:

«Սա կարծես մեյանաղձն Սթիվեն Ջինզի կողմից խմբագրված ռուսական հայտնի վետ լինի: Զարմացրե՛ ինքները ձեզ» («ԼԻՐ»):

«Տունը, որտեղ...» վեղն այն գիրք-աշխարհներից է, որտեղ նարդ սոլզվում է կորչում, բայց որտեղ իրաղես կենդանին են մնում ու թափառում են նրա՝ ձականագրի կողմից հարվածներ սացած հասարակությունից դրւու նղված դեռահասները։ Մարիամ Պետրոսյանը կարդանում է գրավել այդ եռամդրւմ, կատաղի, զգացնունեներին նոյասող են ծայրահեղ երազաների տարիքներից տարիքինը, ինչը կատարյալ է գրականության համար։ (*«ԸՆ ՄՈՒ»*)

«Վելո-օվկիանոս» («ԷԼ»):
«Ի՞նչ հմայք է հնութ այդ մի բանի հարյուր էջերով, ոյսութիւն ու շատ մոլթ, հիմնուացնոր» («ՏԵԼԵՌԱՍՍԱ»):
Տիգրան Տիգրանի առեալիքը բռն տաւած

«Ցնցող մի վելուաշխարհ, որը լատկանում է հրաժաների ընտանիքին» (**«ՍԱԳԱԶԻՆ ԼԻՏԵՐԵՐ»**):
«Դազմադեմ են դժվար կյանքով աղբողոքություն դրուի դեռահասների մասին խոսել ննան հիացմունքով եւ ննան սարսափով: Մենական այս գիյաղտույց ճամփորդությունից դուրս են գալիս միեւնույն զգացումներ՝ ինչ հերոսներն են զգում մանկությունից հեռանալիս՝ ցնցված եւ ափսոսանքով» (**«ՊՈՒԷՐ»**):

«Պատումը նոյնան խելացի է, որվան
որ հեռաներն են միամիտ ու խոնարի-
գրի կախաղդանի ուժն էլ կազմում ե-
այս գործոնների հաջող անուսնու-
թյունը» («ՔԻԼՉՈՒԹԻԿ ՍԱԳԱԶԻՆ»):

լուն ընթերցանություն, սակայն ճանապարհը դարձավ է ու դաշտառ, եւ դուք դուրս կգամ ամայացած... բայց հաստա՞ պվելի երջանիկ» («ԱՅ ԴԻՄԱՆՍԻՌՈՆ ՖԱՆԹԱՍՏԻԿ»):

«Ընթերցողի համար Մարիամ Պետրոսյանի գրի զորությունը գալիս է անորոշ տուքյան զգացմանց. մի կողմից չափահասների գրականության հայտնաբերման զգացում մի ամայի միկրոկուս մոսի մասին, որտեղ հեռուստերը խոսում են դիցարանությունից կամ՝ ստեղծուայն՝ լրացնելու համար աշխարհի այլ սարսափելի դասարկությունը, որ դատ կերել են Բեթեթը, Ֆոլֆները, Ջորջա Միֆարթին, Սորուացկիները, իսկ մյուս կողմից՝ տղավորություն, որ հեղինակը դեռահասների համար նախատեսված դասական հեթիքաթասաց է ու խաչաձեւում է այն փանի ճշակույթի (առնետներ) ու գործականի (թրչուններ), «Ավիրայի» եւ «Բաֆիի» հետ: «Տունը...» մի աժամանակ վկայակոչում է Մերվի Փիի «Գորմենզասը» ֆենքեզին եւ «Դարի Փոքերի» Դոգվարի մոգության եւ կախարդության դդրոցը: Անխուսափելիորեն զուգորդություն կծագի Վիլյամ Գորդինզի «ճանճերի տիրակալինի հետ, անգամ եթե այն, իմ կարծիքու խարուսիկ է. սա այլարանություն չմանուկների եւ դեռահասների դաժանության մասին, այլ դեռահասների՝ առ

LA MAISON
DANS
LAQUELLE
MARIAM
PETROSYAN

Նա ողջունում է ամեն ինչ՝ օսարումը, անորոշությունը եւ երիտասարդության հսկայական ու կաղ մարմինը, նա ողջունում է Ձեզ. ուա մի աղասան է, մի հրեց, մի այրող ավետարան, դրուժնյան տարիներ, մեկն այն հազվագյուտ վելենից, որ ձեզ կարող է փրկել իմբներդ ձեզնից (ՖԱՐԻՒՍ ԿՈԼԵՑ):

ախարանը և բարգմանությունը
Փանսերենից՝
ԱՅԾՎԵ ԲԱՌՈՒՆ-ՅԱՆ-Ի

Oganesson` նոր քիմիական տարրի ի պատիվ հայ գիտնականի

Տեսական եւ կիրառական ֆիմիայի միջազգային միությունը (IUPAC) անվանակոչել է 4 նոր ֆիմիական swarrեր: Սենդելեսի դարբերական աղյուսակը համարող նոր՝ 118-րդ swarrն անվանել է oganesson (Og): Կայ մեծ գիտնական 3ուրի Ցուլակի Օգանեսյանի դասվին: Այս մասին տեղեկանում ենք միջազգային լրատվական գործակալություններից:

Տարր այդուն անվանակոչելու առաջարկն արել են Դուռնայի (ԸԴ) Միջուկային հետազոտությունների միացյալ ինստիտուտի և Լիվենորի (ԱՍՆ) ազգային լաբորատորիայի գիտականները՝ հաշվի առնելով Յուրի Օզանեսյանի նորարարական մոտեցումները հետազոտությունների ժամանակ:

Յուրի Ցոլակի Դավիթի Անդրեյևիչը, բարձրագույն պատմաբան:

Յուրի Ցոլակի Դավիթի Անդրեյևիչը ծնվել է 1933 թ. պարիի 14-ին ՈՉ Դոսի Ռուսական քաղաքում: Ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, դրոֆեսոր Յուրի Օզանեսյանը փորձարարական միջուկային ֆիզիկայի բնագավառի ներից է, 2003 թվականից Ռուսաստանի գիտությունների ա-

Արձանների ու արձանագործության մասին այս օրերին շատ սոսվեց, մասնավորապես մայակավագության վեջերու տեղադրյալ երկու խոռոչներ արձանների ափին մնացած եկան, անցան:

Արձանները բաղաբային մշակույթի կարեւոր եւ տղավորույուն թղղող մասն են անուուու, թէ որդես արվեստ գործե՞ր՝ գեղագիտական նշանակությամբ, թէ որդես դատություն: Կերպարաստեղծնան ու մատուցման լուսուրան արվեստագետի տաղանդի, ընօրհիքի արգասին է: Հայոց ինչո՞ւ նոր ժամանակների արձանները հիմնականում դժգություն են առաջացնում: Պատկրատուն է անիրազեկ, ճաշակագործեկ, թէ հեղինակները երեկայության դակաս ունենալու մեջ էլ ժամանակակից խնդարագործության դասահնջներին աղողորդ չեն ու շարունակում են ինձ գաղափարական իներցիայի ահմանափակ մուտքումներով ցործել:

Չաս բանդակներ, ցալով, մեկ սյլ ուշադրության կենտրոնում էն. արդեն բանի տարի բրոնզա- լույ արձանները բաղադի ամենա- գենտրոնական վայրերում, ել չա- սա՞՝ ճանապարհների Վրա, վասնագված են՝ անիրավ «դղնձա- ւենների» աչք դրանց վրա է, եւ անի- բանիսը զոհ գնացին այդ սպազակության եւ վանդալիզ- մին: Լեռն Ներսիսյանի կիսանդ- րին գողացվեց Սաւանի դոդո- բայի եւ Խափակյան փողոցների սաշմերովի Շենքի ճակասից, Դ. Ալիշանի արձանը համանուն դո- ոցի բակից նույն ճակատագրին սրժանացավ, նույնը նաեւ Սե- ան տանը ճանապարհի «Արձա- կան» բանդակի հետ լատահեց, ուսուն՝ Յ. Կողոյանի, Յր. Աջառյա- լիք բրոնզե բանդակների հետ: Եվ պայդղես շարունակվիմ է արձ- անավերությունը, վիրավորանն ու սանրգանը մշակույթին ու ար- ևսագետի զործին՝ հանուն դղնձի մի բանի կտորի՝ անհետ- անի, անլատի՛: Նույն բախտին սրժանացավ նաեւ Տիգրան Ար-

Սխիթար Սեբաստոն արձանը

գումանյանի «Լեռնային դար»
կոփածո դղնձեն քանդակը
«Դվին» հյուրանոցի հարեւանու-
թամբ վաղուց տեղադրված՝ Երե-
ւանյան առաջին դեկորատիվ ար-
ձանախումբը, 4 մ բարձրությամբ
6 ֆիգուրներից կազմված։ Քան-
դակը շուրջ 10 սարի հյուրանոցա-
յին համալիրի «բարեկարգման»
աշխատանքների դաշտառով հայ-
տնվել էր ժինարարական ցանկա-
դատի շրջափակման մեջ՝ ան-
ցորդների տեսադաշտից դուրս։
Քանդակագործն ասում է՝ օրը մի-
տանի անգամ մերենայով անցելի-
դարձել է Պոռոչյան փողոցով, սա-
կայն չի նկատել, որ քանդակն ա-
վերգած է, դղնձեն ֆիգուրների մի-
մասը հորիզոնական ներեւի՝ չե-
րւացող մասով կտրել-սարել են

ԳՐԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽԱՄԲԻ ՈՒՂԵՐԵՇ

Այսպէս, օրինակ, մեծ գրողի՝ «Օռավէտի իշխանի», իր բառերով ասած՝ «հայոց Կի Տը Ռողասանի», «մեր գրականութեան Զեռվի», Գրիգոր Զօհրամի մէջ ամենից լւայի գրաւում է «կեցուածի յանդառունը», «Եւրոպական արդի իմաստով արագէ լինելը», բարյական բարձր սկզբաններով առաջնորդուող հրապարագիրը, լեզուի հանդէտ Զօհրամի խոստէս լորջ ու յարգայից Վերաբերումը, ամենիմ բարյական բարձր սկզբունքը և հետապնդող գրողն ու հանրային գործունքը:

Ուուրեն Սեւակի եւ Վահան Թէլքեանի շական դիմանկարները գծելիս գրակազգէտը ժԵՏԾ դնում է նրանց բանաստեղ-ական արուեստի վրայ: Պետք Սիմոնեա-ն միշտ էլ առանձնայատուկ վերաբեր-նմ է ունեցել Ուուրեն Սեւակի անձի եւ շականութեան հանդեպ, բանից գրել է Ուուրեն Սեւակի բանաստեղնութեան մա-նին, գրախօսել է այն գրերն ու ստեղծա-որդութիւնները, որոնք վերաբերում են Ուուրեն Սեւակի կեամին եւ ստեղծագր-ութեանը: Այդ գրախօսութիւններից եր-ականը ընդգրկուած են այս գրեմ:

Վազգէն Շուշանեանի մէջ ուսումնա-
դրողին գրաւում է նրա ըմբռուս ոգին:

Պետք Սիմոնեանի այս գրական դիմակարներ՝ Գրիգոր Զօհրապ, Ուլրիշ Եւլակ, Վահան Թթէեան, Վազգեն Շումեան, գայիս են լրացնելու արեւմտայ գրղղների դիմանկարների իր դասկեսարահը:

Կոստան Զարեանը գրական բարդ ճամատագիր ունեցող գրող է: Նրա անձի ու

գրականութեան հանդէղ մեծ մասամբ Եղիլ է Վերաղա Վերաբերնուն, ինչը այսօր շատ դարձ հանգամանի է, բացաւութիւն ու հասկանալի. գրողը իր գրականութեամբ միշտ առաջ է Եղիլ իր ժամանակից: Բայց Եղիլ Եղիլ Են գրողներ ու մատրականներ, որոնք մեծ գրողին ու իր գրականութիւնը ընդունել են անվերաղահարեն՝ միշտ հիպոցնով ու սահմանադրութեան Ակադեմիանից ու Արևակ Զօդականից մինչեւ մեր օրերը, մինչեւ Պետք Սիմոնեան:

Պէտք Սիմոննեանը Կոստան Զարեան
գրականութեանը, նոր խմբագրած «Մա-
հեան» եւ «Բարձրավան» հանդէսներին
Կոստան Զարեանի հայաստանեան հրա-
տարակութիւններին նույրել է մի շարժ յօ-
դուածներ եւ ուսումնասիրութիւններ:

«Կոստան Զարեանի ժուրց» էսսէն մե-
գողի ամփոփ դիմանկարն է՝ գրուած ի-
գրականութիւնը խորապէս ուսումնասի-
րած, իր գրականութեամբ միշտ հիացո-
րաբարձր էլեգանտ:

Պէտք Սիմոնեանը ստեղծել է նաեւ ժամանակակից սփիլքահայ եւ հյաստանեան գրողների գրական դիմական կարների մի աճբողջ շարֆ։ Դրա գրուած են շարբեր ժամանակներու շարբեր առիթներով, բայց դրանց բոլոր դիմական կարների միաւորում է հեղինակի ուշադիր յարգայիր վերաբերնունից առարկա հանդելու։

Հեղինակների կեանի ու գրական
թեան, Արանց գրական-մշակութայի
գործունեութեան փայլուն իմացու-
թեամբ են գրուած Օննիկ Սարգսիս
նի, Անդրանիկ Ծառուկեանի, Անդր-
նիկ Անդրեասեանի եւ այլոց գրակա-
ռիմաննեարներուն:

Պէտք Սիմոնեանը միշտ եղել է չափուաց գուարու հասարակութիւնում օրուաւ

զասց զգայութ ու այսաւասաս վազու կեանի երեւոյթների եւ իրադարձութիւնների հանդէղ: Վասահօն կարելի է սել, որ այս առումով Պէտք Սիմոնյա իր նմանը չունի արդի սփիլքահայ գրականութեան մէջ: Նա միշտ էլ անմիջաբար արձագանքել է Յայաստանի գրական մշակութային կեանի իրադարձութիւններին: Այդու է գրուել սփանչեած երջունի Լուսինէ Զաքարեանի դիմակարը: Այդու են գրուած Գուրգէն Մահմադու, Յաչեայ Ջոչարի, Պերճ Զեյթուն գեանի, Ստեփան Ալաջաջեանի, Ալբան Մարշրուտանի կերպը:

Պետք Սիմոնեանի գրական դիմա
կարները գրուած են գրողական զգաց

Դուքեամբ եւ ընտրուած հեղինակների կեանի եւ գրականութեան խոր իմացող դուքեամբ։ Այս դիմանկարների եւ դիմասուերների խոհազրական-փորձագրական բնոյթը շարադրանմներին տալիս է առանձնակի երանգ եւ զգացական հագեցուածութիւն։ Անբայման կարեւուագոյն հանգամանք է հեղինակի գրականագիտական եւ բանասիրական գրութիւնների լեզուն եւ շարադրելու արուեստ։

Պետք Սիմոնեանի գրական դիման-
կարները եւ դիմասուերները, անկաս-
կած, արդի սփյուռքահայ գրականագիտու-
թեան լաւագոյն էջերից են:

Հայ հետքրիմական եւ ուշագրաւ են
Պետ Սիմոնեանի գրախօսութիւնները
եւ առհասարակ «զիր» երեւյի ժուրց,
«զիր» երեւյի արթորվ իր խոհերս ու
մտորումները: Պետ Սիմոնեանի բողոք-
ների մէջ դրամ նոյնպէս մեծ թիւ են կազ-
մում: Գրախօսականները վկայում են
բանաստեղծ-գրականագէտի ուշադիր են

հղամար վերաբերնումքը մեր գրականութեան եւ գրական կեանի ուշադրութեան արժանի երեսների հանդիպ: Իհարկէ, անհրաժեշտ եղաւ այստեղ նոյնարկ ընդութիւն կատարել: Գրում ընդգրկուած է Պէտո Սիմոնեանի՝ մանուկի էջերում ստագրուած կամ բոլորովին անհիմ, սուսկ ձեռագիր գրախօսականների միայն մի մասը:

Վերջը՝ հազորդիկ

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Օազումով հայ ֆրանսիացի արքիս, այսուես են ճանաչում **Վահրամ Զարյանին** Փարիզում: Ֆրանսիական մշակույթը, Փարիզը նրան նոյնան հարազա՞տ է, որին սեփականը, եւ դասձառը միայն այն չէ, թե նա Փարիզում բնակվում է 15 տարուց ավելի: Նա ոչ միայն արքիս է եղույթան ամենաբիջությունը, բժիշն ու արվեստին սիրահարվածի կարուսով, նա մասվիրական է մատողական ամեն օւրսով: Իր հետ զրոյցից հետո մեջոր մի գեղեցիկ կույտ է մնում մի հետք, որ դժվարանուած եմ բնութագրել. աօնան գրյուներ կան այնտեղ, մերմ ձայներ, ըսուլներ, որին՝ դրեսիկ, նոյնան խոհական:

სცნდალი, ხრტები გორალიც ქრთხ ჩინდი
კანზ ის კართს, ხრტები ეს ხრტ მიზონიც,
ორმხს ჰყრუალ მნენები: ისე მეტკაუ-
აფიან თოქშინები ის მონებები ჩინდინა-
ები: განათენარენტეჭიონ ე:

Համդիսատեսը ամբողջովին ճրության մեջ միշտված, հնչյունային լրտեսմների ընորհիկ ֆիզիկալիտես հայտնվում է մի տարածում, որտեղ իրեն գգում է համաշխահային նշակույթի եւ լեզուների միասնական սիմֆոնիայի մի մասնիկ: Այդ մրությունը ծածկում է ֆիզիկական ամեն ինչ, 1,5 ժամվա ժիրակալը ձայնն է, հնչյունը, դերասանները տևամելի են միայն ներկայացնան վերջում՝ ամբողջովին ներկ, կարծես պատված ամեն կապանից, պատ ու աշխարհի բաղադրացի՝ կրելով իրենց մեջ սեփական նշակույթի ու լեզվի առանձնահատկությունները. Ենթատեսում՝ նշակույթներ, որ համանարկյալին են եւ կարող են գոյություն ունենալ նույն տարածում՝ առանց որևէ դիսկրիմինացիայի լինել անընդմեջ երկխոսության մեջ:

«Գիշերային ճայներ, շխարհի ճայներ, ազգերի ճայներ...»

Հայերենը առևտութեան 34 լեզուների հետ՝ փարիզյան բեմից

Եռևանկարը՝ Դիեզոն Բրեսանիլ

- Ինչո՞ւ եւ ինչո՞ւ է այսկերպ մասհոացված բենադրությունը, ինչո՞ւ ընտեղի Չարենցի «Հեռացումի խոսեր» ինչո՞ւ է հայերենը, հայ լեզուն խոսում-հնչում-ներդաշնակվում մշակութային այս մեծ համանվագի մեջ:

- Ին լավ բարեկամ THEATRE Աերկայացման ընթացքում պատմում է մասնակի մասին:

Վահագ Հայոց Ըստագույն թատրոնի կանոնադրությանը կամ գրաֆիկը զբաղված է «La tête est bas» («Գլխիպայր») եւ «Mater Replik» ներքությամբ՝ կայացումների հյուրախաղերով։ Եվ ահա կրկին առաջարկ ստացած նրանից այս ասաւածական կամ սկզբին, անմի ու THEATRE ներկայացնելու յացման ցուցադրությունների երկրորդ սեղանուն է սկսվում։ Երեք չեմ մոռանա այս բառերը, որով նա դիմեց իմն, եւ որոնց համաձայն չկանուն է կարող ։ «Վահրամ

միտք չէ՞ւ փոխել, եւ չէ՞ս ցանկանում մեռնալու միանալ: Ես շատ կուրենայի, որ այս բազմաթիվ ներկայացման մեջ հնչեր նաև ուղարկեած հայերն իւղուի»: Եվ ահա սկսեած

የጥቃቃውን ከጥርጋዕና ተስፋዕና ስልጣን ነው:

ազատություն տալու եւ այս ուրախ եմ նրա
հետ հանագործակցելու համար: Նույն
դասին առանց երկար մասերու որոշեց
առաջարկել Զարենի բանաստեղծություններից,
որը Զարենի իմ ամենասիրելի գործն է, եւ որի հետ չափազանց հուզում
նայի եւ ամձնական հիշողություններ
դատմություններ կան կատված: Բաց
սրանից, ներկայացնան մեզ ընդդրկված
նաեւ իմ «Mater Replik» գործից մի հաս
ված, որ գրել եմ 2014 թվականին, իմ ծնն
դավայր Լոռու մարզի Նալբանդ գյուղու
1988-ի սարսափելի երկրաշարժի մասին է
այն կրուսամերի մասին, որ ունեցավ ի
ընտանիքը: Այդ գործից մի հասված, որմեն
խոստվանություն, ներկայացված է այ
թեմադրության մեջ:

ՀԵՂԵՆ ՓԻԼԻՊՈՍՅԱՆԻ ԱՄԵԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ- ՆԵՐԸ՝ ԻԵՄԱԿԻՆ

Ուոթերապունի «Օհան դրես» հրաշտակառունը վերջերս լույս է ընծայել «Արմինը Միրնը-Սփետբեյքը» շաբաթաթերթի Նախկին խմբագիր, ընդամենը ինզօ ամիս առաջ կյանքից հեռացած Քելեն Փիլիպոսյանի անգերեն բանաստեղծությունների երկու «Candor Candy: Global Poems» (Ամերիկա կոնֆերանս: Գլոբալ բանաստեղծություններ) եւ «Planet Tome Reborn» (Վերածնված Թոռում մոլորակը) հասնուները:

Առաջինում հեղինակը իր սերն է Աեր-
կայացնում հանդեռ արվեստի, բնու-
թյան եւ ճանապարհորդության: Նրա
բանաստեղծական թափառումները
աշխարհով մեկ եւ նաեւ Ամերիկայում
հանգրվան են գտնում Նյու Յորքի Ար-
վեստի Մերուողյատեն թանգարանում,
որտեղ նա կանգ է առնում հայկական
մի խաչքարի առաջ եւ իհանում նրա
գեղեցկությամբ: «Ես մեծացել եմ հա-
յոց դասմությունը իրենց մեջ խաց-
րած շարականների ժնչի ներփո», գրում
է նա:

Երկրորդում՝ առավել գիտա-ֆան-
տասիկ ժանրի բանաստեղծություն-
ներն են, որոնց յուրաքանչյա-
կական կուրզում են իր նախորդ գրում առա-
պելական «Թոռում մոլորակից» և յու-
նի Յորբում հայտնված ընտանիքների հե-
տագա սերունդների մասին։ Բանաս-
տեղծությունների «Դաշնությունը» ա-
ռավելապես այլաբանական է, չա-
փառքում՝ սյուրեալիստական, բայց
դրանում առկա է սերը արվեսի նկա-
մանը։

Նելեն Փիլիպոյանի բանաստեղծությունները ժամանակին հրատարակվել են ինչպես հայկական, այսպես էլ ամերիկյան գրական լարերականներում, ընդգրկվել ամերիկյան անթոլոգիաներում։ Որու բանաստեղծություններ մասնակցելով գրական մրցույթների՝ առաջին մրցանակների են արժանացել։

Նարեկացու տաղերը գրաբարից անգլերեն

«Արմինյա Միրու-Սփեքտեյթ» շաբաթաթերթում Արդու Հակոբյանը բարձր է գնահատում Եռուսաղեմում հասակ առած, այժմ ամերիկաբնակ արեւելագետ դոկտ. Արքահամ Տերյանի աշխատանքը: Վերջինս խիզախություն հանդիս բերելով գրաբարից անզերենի և թագմանել 10-րդ դարի հայ անվանի բանաստեղծ, փիլիսոփա, երաժիշտ, Ուսունացած աշխարհի Նարեկ գյուղի վանում մեծացած Ար. Գրիգոր Նարեկացու տոնական ներբողներն ու տաղերը եւ 54 էջանոց ծավալուն ներածականով եւ հավելյալ բացարական նոթերով հրատարակել «The Festal works of St. Gregory of Narek» խորագիր ներքո (461 էջ, «Լիքրօհիկ լրես», Մինստա, 2016):

Տերյանը, ինչպես Եռուսաղեմի ծխական վարժարանի մյուս շրջանավարտները, Նարեկացու հետ առաջին ծանրությունը հաստատել է, եթե որմես ավարտական նվեր ստացել է մեծանուն փիլիսոփայի «Աղոթքամայքանը»: «Տարված աշխատանքը այնքան բարձր ասիդանի է, որ դրան հակասարդ չի օգնի»:

գտնվի», ԱԵԼ է Դարվարդ համալսարա-
նի դրոֆեսոր Զեյմս Ռասելը: Իսկ
UCLA-ի հայկական ուսումնասիրու-
թյունների ամբիոնի դրոֆ. Փիքր
Զառիկն ասել է, որ «այդ գոհարների
ճշգրիտ եւ բժախսնդիր թարգմանու-
թյամբ Տերյանը մեզ դարսի տակ է
բողոքում»:

Իր կոթողական գործի համար Միջանի «Ամբրոզյան» ակադեմիան Տերյանին թղթակից անդամ է ընտրել: